

Inhoud

Voorwoord	3
Agenda	5
Uitnodiging onafhankelijkheidsfeest	6
100 jaar Finland: V. De periode 1958-1967	10
Taal	24
Aino Kallas in Den Haag in de jaren 1923, 1928 en 1931	30
Op de boot	42
Belangrijke adressen	45
Word lid	46

aviisi
5

Colofon

Jaargang 25 (2016), nummer 5

De Vereniging Nederland-Finland werd opgericht op 27 oktober 1923. Aviisi is het officiële magazine van de vereniging en verschijnt vijf keer per jaar. Leden van de vereniging ontvangen Aviisi gratis.

Redactie

Daniël Loos
Minna Räty (Fins)
aviisi@vnf.nu

Corrector Fins

Mikaela Katro

Eindverantwoording het bestuur

Vormgeving
Daniël Loos,
info@bureaucontrapunt.nl

Drukwerk

Via ASB drukwerk-
begeleiding

Oplage 550

ISSN 1566-8542

Kopij

Kopij voor de volgende Aviisi kan per e-mail voor 2 januari 2017 aan de redactie gezonden worden:
aviisi@vnf.nu.

Corrector Fins

Kopij graag als Word-document aanleveren.

Eindverantwoording het bestuur

Beelden graag los bijleveren, in de hoogst beschikbare kwaliteit.

Veel of grote bestanden liefst via

www.wetransfer.com

De verantwoordelijkheid voor de inhoud van artikelen in Aviisi die door derden geschreven zijn, ligt bij de betreffende auteurs.
De redactie van Aviisi behoudt zich het recht voor artikelen in te korten of niet te plaatsen.

Bestuur Vereniging Nederland-Finland

Voorzitter

Marjo Kool, voorzitter@vnf.nu

Vice-voorzitter

Tia Alahuhta, vice-voorzitter@vnf.nu

Secretaris

Mikko Lissing, secretaris@vnf.nu

Penningmeester

Marco Blankestijn, penningmeester@vnf.nu

Social media

Jussi Virtanen, socialmedia@vnf.nu

Erelid

Ambassadeur van Finland, mevr. Katri Viinikka

Ledenadministratie & secretariaat (waarn.)

Marco Blankestijn, penningmeester@vnf.nu

Bankrekening vereniging

NL 39 ABNA 0549 2867 05 te Den Haag

Van het bestuur

Beste Aviisi-lezers,

Mijn favoriete seizoen is weer hier. Gedurende deze tijd van het jaar, wanneer de bladeren hun kleuren te veranderen in alle tonen van geel, rood, bruin en paars, is de natuur op haar mooist. Het begin van de herfst was warm en het kreeftenfeestje op het strand van Scheveningen was zeker een van de hoogtepunten van de Vereniging Nederland Finland. Nu, terwijl avonden donkerder en nachten kouder worden, worden veel mensen enthousiast voor nieuwe activiteiten en hobby's.

Eén van deze activiteiten, afgezien van werk en andere verplichtingen, zou bijvoorbeeld kunnen zijn dat iemand zich als vrijwilliger inzet voor de evenementen en projecten van onze vereniging, zodat de

activiteiten van de vereniging interessant blijven. Het is goed om samen te brainstormen en reizen.

Finland viert volgend jaar haar honderdjarig bestaan met het thema "Finland 100 jaar – samen". Het nieuwe jaar nadert snel en terwijl we ons voorbereiden op de komende jaren, is het duidelijk dat de VNF zichzelf opnieuw moet uitvinden. Met name heeft social media de wijze van interactie en communicatie een revolutie in gang gezet in de afgelopen tien jaar. Ik ben van mening dat social media het voor mensen die in Finland en Nederland wonen nog makkelijker maakt om met elkaar te communiceren. Daarnaast helpen social media de missie van de VNF

Tia Alahuhta

Johtokunnalta

Arvoisat Aviisin lukijat,

Lempivuodenaiaksi on taas täällä. Tähän aikaan vuodesta luonto on kauneimmiltaan lehtiä muuttaessa väriään kaikissa keltaisen, punaisen, ruskean ja purppuran sävyissä. Alkusyksy oli lämmin ja rapujuhat Scheveningenin rannalla ehdottomasti yksi Alankomaat-Suomi yhdityksen kohokohdista. Nyt iltojen pimentyessä ja ilmojen viilentyessä moni innostuu myös uusista aktiviteeteistä ja harrastuksista.

Yksi näistä aktiviteeteistä muulle ajan käytölle töiden ja muiden velvotteiden ohessa voi olla muun muassa vapaaehdotistyö yhdistyksemme tapahtumien ja projektien parissa. Jotta voimme ylläpitää Alankomaat-Suomi yhdityksen toimintaa

kiinnostavana, meidän on hyvä ideoida ja kulkea yhdessä.

"Suomi 100 vuotta – Yhdessä" teemalla Suomi juhli ensi vuonna satavuotista itsenäisyyttään. Vuosi lähestyy vauhdilla ja valmistautuamme seuraaviin tuleviin vuosiin on selvää, että myös Alankomaat-Suomi yhdistyksellä on tarve uudistautua. Sosiaalinen media erityisesti on mullistanut vuorovaikutus- ja viestintätapoja viime vuosikymmenen aikana ja uskon, että somen myötä niin Suomessa kuin Alankomaissa asuvilla on entistä helpompi olla yhteydessä toisiinsa mahdollistaen myös yhdistyksemme mission koota yhteen kaikkia niitä Alankomaissa asuvia ihmisiä, joilla on side Suomeen. Tätä sähköistä

om mensen die in Nederland te wonen bij elkaar te brengen. We willen dit soort ontwikkelingen integreren en ten goede van de vereniging laten komen. Naast traditionele vergaderingen en evenementen hebben we bijvoorbeeld bijgedragen aan de technologische ontwikkeling van de vereniging door het bespreken van belangrijke kwesties via Skype.

Het is ook belangrijk om na te denken over de reden waarom wij bestaan en waarom onze leden deel willen uitmaken van de activiteiten. Digitalisering maakt het makkelijker om feedback te geven. Goede ideeën zijn altijd welkom en uw feedback heeft een belangrijke rol in het leren kennen van het unieke karakter van de Finse cultuur.

Op zaterdag 10 december heeft de Vereniging Nederland-Finland haar volgende activiteit. Deze dag vieren wij de onafhankelijkheid van Finland in Rot-

kehystä haluamme tuoda myös yhdistyksemme toimintaan. Perinteisten tapaamisten ja tilaisuuksien lisäksi, olemme edistäneet yhdistykselle tärkeitäasioita myös Skypen välityksellä.

On tärkeää myös miettiä miksi olemme olemassa ja miksi jäsenemme haluavat olla osa tätä toimintaa? Digitalisaatio sallii ja tekee palautteen antamisen helpomaksi. Hyvät ideat ovat aina tervetulleita ja teidän palautteenne, arvoisat jäsenet, ovat keskeisessä asemassa, jotta voimme tehdä suomalaisen kulttuurin ainutlaatuista tunnetuksi.

Lauantaina 10. joulukuuta Alankomaat-Suomi yhdistys juhlii Suomen itsenäisyttä Rotterdaminissa yhdessä Suomen suurlähetystön, Hollannin Suomalaisen kauppakamarin, ja Suomen Merimieskirkon kanssa. Juhla järjestetään ravintola Euromastissa lähes 100 metrin korkeudessa tarjoten

terdam samen met de Ambassade van Finland, de Finse Kamer van Koophandel in Nederland, en de Finse Zeemanskerk. Het feest vindt plaats in het restaurant in de Euromast, dat bijna 100 meter boven de zeespiegel uittorent, biedt een spectaculair uitzicht over de stad Rotterdam. Tijdens de avond, zal het comité Finland 100 in Nederland u ook informeren over de plannen en activiteiten die volgend jaar in 2017 worden ontplooid. Er zullen nog meer activiteiten volgen in het komende jaar en de evenementen planning is al aan de gang.

Ik wens u allen namens de Vereniging Nederland-Finland een mooie herfst!

Met vriendelijke groet,

Tia Alahuhta

Käännös: Stijn Kloosterboer

mahtavat näkymät Rotterdamin kaupungin ylle. Illan aikana Suomi Sata Vuotta -komitea kertoo juhlavieraille tapahtumista ja suunnitelista jotka tullaan järjestämään juhlavuoden 2017 kuniaksi.

Lisää on siis luvassa ja ensi vuoden tapahtumien suunnittelun on jo vauhdissa.

Toivotan Alankomaat-Suomi yhdistyksen puolesta kaikille oikein mukavaa syksyä!

Ystävällisin terveisin,

Tia Alahuhta

Datum, tijd	Evenement Tapahtuma	Locatie, adres
16 t/m 27-11-2016	International Documentary Film Festival Amsterdam: Maarit-Suomi Väinämö - Minispectacles Albuquerque Straight, Jan Ijäs - Time Capsule, Erkka Nissinen - What Is Community?	Amsterdam, diverse locaties www.idfa.nl
18 t/m 20-11-2016 25 t/m 27-11-2016	Finse Kerstmarkt finsekerstmarkt.nl	Finse Huis, Rotterdam finsehuis.nl
6-12-2016 7-12-2016	Poets of the Fall (metal) (met Meet & Greet) poetssoftthefall.com	Patronaat, Haarlem (6-12) De Pui, Uden (7-12)
6-12-2016 7-12-2016	Improvisatie à la Lockenhaus: 'Music from different ages with echoes of Schubert and Folk Music' Altstadt Lockenhaus Ensemble met Pekka Kuusisto	De Doelen, Rotterdam (6-12) Tivoli-Vredenburg, Utrecht (7-12) www.tivolivredenburg.nl
9-12-2016, 12-18 uur 10-12-2016, 10-17 uur	Scandinavische kerstmarkt van de Noorse, Deense en Finse zeemanskerk in de Muiderkerk scandinavischekerstmarkten.nl	Muiderkerk Linnaeusstraat 37, Amsterdam.
10-12-2016	Fins Onafhankelijkheidsfeest Suomen itsenäisyyspäivän juhla	Euromast, Rotterdam

Voor meer informatie kunt u de websites bezoeken van de locaties of via een e-mail naar info@vnf.nu.

Opgeven voor deelname aan de activiteiten van de VNF via info@vnf.nu.

Lisätietoa tapahtumapaikojen kotisivulta tai tiedustelemalla sähköpostitse osoitteesta info@vnf.nu.

Alankomaat-Suomi Yhdistyksen tapahtumiin ilmoittautumiset sähköpostiositteeseen info@vnf.nu.

Erkka Nissinen op het IDFA

Jan Ijäs op het IDFA

De Finse en Scandinavische kerstmarkten komen er weer aan.

Onafhankelijkheidsfeest op hoog niveau

Op zaterdag 10 december zullen wij hier in Nederland niet alleen de Finse Onafhankelijkheid vieren maar het zal ook de start markeren van een bijzonder jaar: Suomi Finland 100. De Ambassade van Finland, de Finnish Dutch Chamber of Commerce, de Finse Zee-manskerk en de Vereniging Nederland Finland organiseren dit jaarlijks gezamenlijke event deze keer op hoog ni-

veau namelijk op de Euromast in Rotterdam.

Vanaf 18.00 uur verwelkomen wij u graag in het restaurant van de Euromast op bijna 100 meter hoogte. Onder het genot van een hapje en een drankje kunt u het spectaculaire uitzicht over Rotterdam ervaren, de stad met waarschijnlijk de meest indrukwekkende skyline van Nederland. Na de toespraak van de Ambassadeur van

Finland, H.E. Katri Viinikka zullen we om ongeveer 19.00 uur aan het diner gaan. Naar verwachting duurt de Onafhankelijkheidsviering tot circa 22.00 uur.

Tijdens deze avond zal het comité Finland 100 in The Netherlands u ook informeren over de plannen en activiteiten die volgend jaar, in 2017 zullen worden ont-plooid. Er wordt momenteel hard gewerkt om diverse projecten te concretiseren, er zijn ook heel veel ideeën die nog moeten

worden opgepakt maar op 10 december krijgt u als eerste te horen wat we tijdens Suomi Finland 100 allemaal gaan doen.

De prijs voor deze avond inclusief diner, (receptie)dranken, koffie en thee bedraagt € 72,50 maar FDCC en VNF leden (en partner) betalen slechts € 49,50.

Je kan je aanmelden door een mail te sturen naar info@vnf.nu

Suomen itsenäisyyspäivän juhla

Lauantaina 10 joulukuuta juhlimme täällä Alankomaissa Suomen itsenäisyyttä, mutta myös erityisen vuoden alkua, sillä Suomi täyttää 100 vuotta. Suomen suurlähetystä, Hollannin Suomalainen kauppakamari, Suomen Merimieskirkko ja Alankomaat-Suomi-Yhdistys järjestävät tänä vuonna yhteisen itsenäisyyspäivän juhlan ravintola Euromastissa Rotterdamin. Toivotamme teidät lämpimästi terve tulleksi klo 18 alkaen. Ravintola sijaitsee lähes 100 metrin korkeudessa ja tarjoaa mahtavat näkymät Rotterdamin kaupungin ylle.

Suomen suurlähettilään Katri Viinikan puheen jälkeen noin klo. 19:00 siirrymme

nauttimaan itsenäisyyspäivän juhlapöydän antimista. Itsenäisyyspäivän juhlat jatkuvat noin ilta kymmenen asti. Illan aikana Suomi Sata Vuotta -komitea kertoo juhlavieraille tapahtumista ja suunnitelmiista jotka tullaan järjestämään juhlavuoden 2017 kunniaksi. Juhlan hinta, sisältäen ruoan, tervetuliaismaljan, kahvin ja teen on €72,50 mutta FDCC:n ja VNF:n jäsenille ja partnereille hinta on €49,50.

Ilmoittautumiset otetaan vastaan sähköpostitse info@vnf.nu

Mikäli sinulla on kysytävää, laita viestisi kommentikenttään.

Voor onze vereniging zoeken wij een
secretarieel medewerker (v/m)

De secretarieel medewerker is het aanspreekpunt van de vereniging, zowel voor de leden als voor andere contacten.

Dit houdt in:

- Het beantwoorden en afhandelen (eventueel doorsturen) van post en e-mails die bij de vereniging binnen komen.
- Zorg dragen voor de telefonische bereikbaarheid van de vereniging en eventueel terugbellen.

Overige activiteiten:

- Actueel houden van het ledenbestand via eventuele mutaties en die maandelijks doorsturen naar de bestuursleden.
- Notuleren, uitwerken en versturen (na akkoord secretaris) van de notulen van de vijf bestuursvergaderingen per jaar.

De geschikte kandidaat kan:

- Voor deze werkzaamheden gemiddeld circa zeven uurtjes per week vrijmaken
- Omgaan met een computer
- Is in het bezit van een auto om de bestuursvergaderingen buiten de woonplaats bij te wonen.

- Beheert zowel de Nederlandse als de Finse taal; één taal goed, en de andere taal redelijk.

De secretarieel medewerker ontvangt een jaarlijkse netto vergoeding van 700 euro voor het uitvoeren van deze taken. Eventueel gemaakte onkosten zoals porti, enveloppen, reiskosten voor bestuursvergaderingen en kosten van de verenigingstelefoon worden apart vergoed door de vereniging.

Dus: als je interesse hebt in de Vereniging Nederland-Finland en je betrokken voelt om samen met Finnen en Nederlanders (en hun gezinnen) en andere Finnofielen actief en geïnteresseerd deel te nemen aan onze vereniging en als secretarieel medewerker op te treden, reageer dan op deze oproep!!

Voor meer informatie kun je contact opnemen met onze voorzitter Marjo Kool (voorzitter@vnf.nu).

Op onze website www.vnf.nu kan je meer informatie over onze vereniging vinden.

finntra waalwijk b.v.
AUTOTRANSPORT KULJETUKSET

**VOOR PARTICULIEREN
EN BEDRIJVEN**

koel en vries
verwarmd
stuks- en pallets
verhuizingen

**YKSITYISILLE
JA YRITYKSILLE**

kylmä ja pakaste
lämpö
paketit ja paletit
muutot

NEDERLAND - FINLAND

afhalen en bestellen in
de gehele BENELUX

FINLAND - NEDERLAND

noudot ja toimitukset
BENELUX-maissa

elke week groupagedienst
af Waalwijk

joka viikko kappaletavaralähtöjä
Waalwijkistä

Keurweg 4, 5145NX Waalwijk – Postbus 450, 5140AL Waalwijk
Telefoon +31(0)416 – 561442, Fax +31(0)416 – 561440, e-mail info@finntra.nl

**Vuoden 2016 alusta lähtien etsimme
uutta sihteeriä (miestä tai naista) mukaan
yhdistyksemme toimintaan!**

Sihteeri on yhdistyksemme kontaktihenkilö .

Tähän sisältyy:

- Yhdistykselle tulevan kirje- ja sähköpostin käsitteily.
- Yhdistykselle tuleville puheluihin vastaanotto ja yhdistyksen nimissä soittaminen

Muut toimet:

- Jäsenlistan ylläpito ja kuukausittain päivitetyn jäsenlistan lähetettäminen johtokunnan jäsenille.
- Yhdistyksen viiden johtokunnankokouksen kokouspöytäkirjan laatiminen ja johtokunnan jäsenille lähetettäminen sen jälkeen kun puheenjohtaja on ne hyväksynyt.

Sopivalta kandidaattila odotamme:

- Valmiutta toimia yhdistyksen hyväksi n 7 tunnia viikossa.
- Tietojenkäsittelytaitoa
- Mahdollisuutta saapua autolla eri kokouspaikoille

- Suomen- ja hollanninkielien taitoa, yhtä erinomaisesti, toista välittävästi

Sihteeri saa vuosittain 700 euroon nettopalkan työpanoksestaan. Postituskulut, kirjevuoret, matkakorvaukset johtokunnan kokouksiin sekä yhdistykseen liittyvät puhelinkulut korvataan erikseen.

Siiä: jos aktiivinen toiminta Alankomaat-Suomi Yhdistyksessä kiinnostaa sinua ja haluat olla kontaktissa sen jäsenten ja heidän perheidensä ja muiden suomenkielisten kanssa, vastaathan tähän ilmoitukseen.

Lisätietoa puheenjohtajaltamme Marjo Koolilta sähköpostitse osoitteesta voorzitter@vnf.nu

Lisätietoa myös kotisivuiltamme osoitteesta www.vnf.nu.

VDM Webshop

- Moderne glaskunst
- Elandleer

Kijk onder agenda voor
Beurzen en Fairs.
Bestellen via de website.

www.vdm-glaskunst.nl

www.elandleer.nl

V. De periode 1958-1967

Pasi
Saukkonen

Een land, dat het geduld had om rijk te worden

In de periode van 1958 tot 1967 nam Finland beslissende stappen naar een moderne maatschappij en welvaartsstaat. Voor de oorlog was het nog voornamelijk een agrarisch land geweest. De Tweede Wereldoorlog dwong Finland zijn industriële productie op te voeren ten bate van het leger. De herstelbetalingen aan de Sovjet-Unie zorgden ervoor dat deze ontwikkeling voortduurde en de industrialisatie zelfs verder toenam.

De laatste oorlogsschadevergoeding aan de Sovjet-Unie vond plaats in 1952. Daarna konden de hulpbronnen worden aangewend voor de ontwikkeling

van de eigen maatschappij. In hetzelfde jaar publiceerde de toenmalige premier, Urho Kekkonen, een toespraak onder de titel: *'Heeft ons land het geduld om rijk te worden?'*. Daarin werd een industrialiseringsprogramma voorgelegd, waardoor het welvaartspeil zou stijgen, als er maar een tijd lang door het volk gespaard en geïnvesteerd zou worden. Zo gebeurde het ook. Een land, waar in het begin van de twintigste eeuw nog honger geleden werd, nam tegen het einde van de eeuw al plaats in de groep van de rijkste landen in de wereld.

De geopolitische situatie tijdens de koude oorlog was ambivalent. De politieke speelruimte was begrensd en riskant.

In de vijftiger jaren van de vorige eeuw woonde een groot deel van de Finnen nog op het platteland, maar in de zestiger jaren was de verstedelijking al ver gevorderd. | 1950-luvulla suuri osa suomalaisista asui vielä maaseudulla, mutta 1960-luvulla kaupungistuminen oli edennyt jo pitkälle.

10
Suomi 100 vuotta

V. 1958-1967

Maa jolla oli malttia vaurastua

1950-luvun lopulta 1960-luvun lopulle ulottuvalla ajanjaksolla Suomi otti ratkaiset askeleensa kohti nykykaista yhteiskuntaa ja hyvinvointivaliota.

Vielä ennen sotia Suomi oli maatalousvaltainen maa. Toinen maailmansota pakotti Suomen lisäämään teollista tuotantoaan armeijan tarpeisiin. Sotakorvausten maksaminen Neuvostoliitolle piti tämän teollisuuden pystyssä ja laajensi sitä entisestään.

Viimeinen sotakorvausjuna Suomesta Neuvostoliittoon lähti syksyllä 1952, mikä jälkeen voimavarat voitiin suunnata oman yhteiskunnan kehittämisen.

Samana vuonna silloinen pääministeri Urho Kekkonen julkaisi puheenvuoron nimel-

lä 'Onko maallamme malttia vaurastua?' Siinä esitettiin valtiollinen teollistamisohjelma, jonka ansiosta elintaso nousisi, kun vain jonkin aikaa jaksettaisiin säästä ja investoida. Nämä kävivät. Maa, jossa vielä 1900-luvun alussa oli kärsitys nälkää, nousi vuosisadan loppuun meneessä maailman rikkaimpien valtioiden joukkoon.

Suomen geopoliittinen asema kylmän sodan aikana oli kaksijakoinen. Poliittinen liikkumavara oli rajotettu ja riskialtiskin. Samalla maan sijoittuminen idän ja lännen ideologisten blokkien väliin teki sekä kapitalististen että sosialististen markkinoiden hyödyntämisen mahdolliseksi.

Neuvostoliitto oli tärkeä vientikohde, ja sosialistisen järjestelmän maiden kans-

sa tehdyn viisivuotiset kauppasopimukset tarjosivat monille yrityksille turvalliset toimintaoloosuhteet.

Lisäksi Suomi pystyi myymään tuotteita myös vahvassa taloudellisessa kasvussa olleen Länsi-Euroopan eri maihin. Elintason nousu maailmalla lisäsi paperituotteiden kysyntää ja vahvisti ja monipuolisti siten suomalaista puunjalostus- ja muuta metsäteollisuutta. Erityisesti Britanniasta tuli tärkeä vientikohde.

Kansalaisesta kuluttajaksi

Ajan mittaan tästä hyötyi myös tavallinen kansalainen, joka muutti entistä enemmän kuluttajaksi. Säännöstelyä ohjannut kansanhuoltoministeriö oli lakkautettu jo vuonna 1949, mutta monien tuotteiden

saatavuutta rajoitettiin yhä. Suomalaisille tärkeän kahvin säännöstely loppui vuonna 1954 ja henkilöautojen tuonti vapautettiin lopullisesti vuonna 1963.

Taloudellisen toimelaisuuden lisääntyminen ja monipuolistuminen kiihytti myös Suomen kaupungistumista. Muutto maalta kaupunkeihin oli lähtenyt liikeelle jo 1800- ja 1900-lukujen taitteessa, mutta selvästi verkaiseemmin kuin esimerkiksi naapurimaa Ruotsissa.

Lisäksi Neuvostoliitolle luovutetuilta alueilta muuttaneet yli 400 000 evakkoja eli karjalaiseen siirtoväkeen kuuluuva henkilöä asutettiin sodan jälkeen ensisijaisesti maaseudulle. Suomessa oli siten 1950-luvulla suuri määrä pieniä tiloja, joilla oli suurten ikäluokkien kasvessa

De ligging tussen de ideologische blokken van Oost en West echter bood ook de kans, zowel van de kapitalistische als de socialistische afzetmarkt voordeel te hebben.

De Sovjet-Unie was een belangrijke exportbestemming. Het systeem van socialistische landen om handelscontracten voor periodes van vijf jaar af te sluiten, bood menig bedrijf de mogelijkheid om zonder al te veel risico handel te drijven. Bovendien kon Finland zijn producten verkopen in West-Europa, aan landen die een sterke economische groei vertoonden. De stijging van de levensstandaard in de wereld vergrootte de vraag naar papierproducten en versterkte en diversifieerde zodoende de Finse houtverwerkende industrie. Vooral Groot-Brittannië werd een belangrijke markt.

Pihlajamäki, in Helsinki, was de eerste verstedelijkte buitenwijk in Finland. Deze voorstad werd gebouwd in de periode 1959-1965. | Helsingin Pihlajamäki oli ensimmäisiä urbaaneja lähiöitä Suomessa. Se rakennettiin vuosina 1959-1965.

Van staatsburger tot consument

In de loop van de tijd profiteerde ook de gewone burger van de hogere levensstandaard en werd steeds meer een consument. Het tijdens de oorlog opgerichte ministerie dat verantwoordelijk was voor de rantsoenering, is al in 1949 opgeheven, maar toch bleef de beschikbaarheid van veel producten beperkt. De rantsoenering van koffie, voor Finnen zo belangrijk, eindigde pas in 1954 en de auto-import werd pas in 1953 definitief vrijgegeven.

De toename van veelzijdiger economische bedrijvigheid versnelde tevens de verstedelijking van Finland. De trek van het platteland naar de steden was al rond de eeuwwisseling begonnen, maar verliep duidelijk langzamer dan bijvoorbeeld in het buurland Zweden.

Ook werden na de oorlog meer dan 400.000 evacués, voornamelijk afkomstig uit de aan de Sovjet-Unie afgestane gebieden, op het platteland gehuisvest. In Finland waren er zodoende in de jaren vijftig een groot aantal kleine boerderijen, die bij het volwassen worden van de grote naoorlogse geboortegolf weliswaar over veel mankracht beschikten, maar weinig mogelijkheden boden om de levensstandaard te verhogen.

Finland was net als bijvoorbeeld Griekenland, Portugal en Ierland, een van de Europese periferie landen, van waaruit door werkloosheid en het verlangen naar een beter leven, emigratie naar het buitenland op gang kwam. De Finnen verhuisden vooral naar Zweden, aan de overkant van de Botnische Golf, want daar konden zij zich al in de jaren vijftig vrijwel probleemloos zonder paspoort vestigen.

Eind jaren zestig werd de trek van het platteland naar de steden groter als ge-

paljon työvoimaa, mutta vähän mahdollisuksia nostaa elintasoa.

Suomi oli esimerkiksi Kreikan, Portugalin ja Irlannin ohella yksi Euroopan periferoista, joista muutettiin työn ja paremman elämän perässä ulkomaille. Suomesta muutettiin ennen muuta Pohjanlahden toiselle puolelle Ruotsiin, jonka passivapauden toteuttamisen jälkeen oli jo 1950-luvulla voinut lähtää melko vapaasti.

1960-luvun lopulla muuttoa maalta kaupunkeihin tehosti myös maataloustuotannon rajoittamiseksi viljelyjöille tehty tarjous luopua viljelystä ja muusta tuottamisesta. Niin sanottu peltojen pakkointi tarkoitti sitä, että valtio maksoi maanviljelijöille siitä, että he jättivät peltona viljelemättä.

Kaupungistuminen, elintason nousu ja sähköin käytön yleistyminen muuttivat voimakkaasti ihmisten elämäntapaa. Monet muuttivat lähöihin, joita rakennettiin

volg van het verzoek aan de boeren om de productie in de landbouw te beperken door de teelt van gewassen zo veel mogelijk te verminderen. Dit betekende dat de staat de boeren ervoor betaalde wanneer zij hun landerijen braak lieten liggen.

Verstedelijking, een stijgende levensstandaard en een toename van het elektriciteitsverbruik, veranderden de levensgewoontes van de mensen drastisch. Velen trokken naar de nieuwe wijken die bij de grote steden werden gebouwd en vaak wat verder afslagen van het eigenlijke stadscentrum.

Moderne apparaten, zoals een koelkast, stofzuiger en wasmachine, kwamen in gebruik in het huishouden, wat vooral het leven van de vrouwen vergemakkelijkte. Het aantal personenauto's steeg snel en als gevolg daarvan werden de mensen mobieler. In het leven van alle dag had dit een belangrijk effect op het uitgaansleven, het werk en de vakanties.

Het gebruik van de televisie begon eerst als een soort hobbyisme, waardoor jonge rockmuzikanten een nieuw publiek aantrokken. | Televiointitoiminta alkoi ensin alan harrastajien omama Tesvisiona, jonka välityksellä nuoret rock-musikot saivat uusia yleisöjä.

suurempi kaupunkeihin, usein jonkin matkan päähän varsinaisesta keskustasta.

Kotitalouksiin tuli uusia koneita, kuten jääräkappi, pölynimuri ja pesukone, jotka helpottivat etenkin naisten elämää. Henkilöautojen määrä kasvoi voimakkaasti,

Urho Kekkonen, hier nog als jonge advocaat in de jaren 30. Hij werd in 1956 gekozen tot president en zou de langstzittende president van Finland worden (tot 1981). | Kuvaissa Urho Kekkonen nuorena asianajajana 1930-luvulla. Hänet valittiin tasavallan presidentiksi vuonna 1956, ja hänen tuli vuoteen 1981 ulottuneen kauden ansiosta Suomen pitkääkaisin presidentti.

14

ja niiden myötä lisääntyi ihmisten liikkuminen arjen ja juhlan, työnteen ja loman merkeissä.

Radio oli hankittu jo useimpiin kotitalouksiin, kun sille ilmestyi uusi voimakas haastaja. Vuonna 1958 aloitettiin säännöllinen televisiolähetystoiminta, joka pian laajeni kahdeksi kanavaksi: Helsingistä tuotetuksi TV1:ksi ja vuodesta 1965 lähtien Tampereelta lähetetyksi TV2:ksi. Valtiollisen yleisradion vahva asema takasi kansalaisille yhtenäisen mediamaiseman.

Kekkosen aikaan

Urho Kekkonen valittiin tasavallan presidentiksi vuonna 1956 yhden änen erolla valitsijamiesvaalin kolmannella kierrossella. Kekkonen herätti poliittikkona voimakkaita tunteita puolesta ja vastaan, eikä tuolloin voinut vielä kukaan aavistaan, että hänen tulisi itsenäisyuden historian pitkääkaisin presidentti.

In de meeste huishoudens was de radio al ingeburgerd, maar een nieuw en krachtig alternatief verscheen aan de horizon. In 1958 werd begonnen met regelmatige televisieuitzendingen, al spoedig via twee kanalen. Vanuit Helsinki opereerde TV1 en vanaf 1965 TV2 vanuit Tampere. De sterke positie van de publieke omroep garandeerde de burgers een homogeen medialandschap.

De tijd van Kekkonen

Met één stem verschil werd in 1956 in de derde kiesronde Urho Kekkonen tot president van de republiek gekozen. Kekkonen riep als politicus sterke gevoelens voor en tegen hem op. Op dat moment kon niemand vermoeden dat hij de langstzittende president van de onafhankelijke republiek zou worden. Bij de presidentsverkiezingen van 1962 was de situatie aanvankelijk zo, dat een herverkiezing van Kekkonen helemaal niet zeker was.

Vuoden 1962 presidentinvaleihin lähdettiinkin tilanteessa, jossa Kekkosen uudelleen valinta ei ollut lainkaan varma. Oikeistolainen Kokoomus ja Neuvostoliiton epäsuosioon joutuneet sosialidemokraatit (SDP) kokosivat voimansa oikeuskanslerina toimineen Olavi Hongan taakse.

Ennen vaaleja ulkopoliittiset olosuhteet vaikuttivat kuitenkin ratkaisevasti presidenttipelin loppululokseen. Suomi oli vuonna 1948 solminut Neuvostoliiton kanssa ystävyys-, yhteistyö- ja avunantosopimuksen (YYA), jonka turvallisuuspoliittisen osion ydin sisälsi Suomen velvollisuuden puolustautua sotilaallisesti, mikäli Neuvostoliitto joutuisi Saksan tai sen kanssa liitossa olevan valtion hyökkäyksen kohteeksi. Lokakuussa 1961 Neuvostoliitto lähti Suomelle nootin, jossa se YYA-sopimukseen nojaten esitti neuvotteluja toimenpiteistä molempien

Toen de Sovjet-Unie in het jaar 1961 de beruchte diplomatische nota naar Finland stuurde, waren de leiders van het land op reis in de Verenigde Staten, om precies te zijn in Hawaii. Kekkonen is de tweede van rechts. | Kun Neuvostoliitto lähti vuonna 1961 nootin Suomelle, ylin valtiojohto oli matkoilla Yhdysvalloissa, tarkkaan ottaen Havaijilla. Kekkonen on kuvaassa toinen oikealta.

maiden rajojen puolustamiseksi. Ehdotus herätti Suomessa suurta huolta.

Jännitys laukesi Kekkosen sovittua Nikita Hrustsevin kanssa Novosibirskissa konsultaatioista luopumisesta. Olavi Honka luopui puolestaan presidenttiehdokkuudestaan, ja Kekkonen valittiin toiselle kaudelle valitsijamiesvaalin ensimmäisellä kierroksella melko selvällä äänierolla muihin ehdokkaisiin.

Episodi teki selväksi, että kylmän sodan suurvaltapolitiisessa tilanteessa Suomen poliittisen johdon oli kansan luottamuksen lisäksi syytä nauttia myös Neuvostoliiton luottamusta. Käytännössä tämä tarkoitti sitä, että Kekkonen pystyi sisäpoliittikassa ulkopoliittisin perustein

vaikuttamaan siihen, mitkä puolueet ja poliitikot saattoivat päästää hallitusvaatuseen.

Tämä teki Kekkosesta vahvan presidentin. Hän pystyi kuitenkin toimimaan perustuslain rajoissa, koska vuonna 1919 hyväksytty Hallitusmuoto oli antanut tasavallan presidentille varsin laajat valtaoikeudet.

Näitä valtaoikeuksia Suomen ensimäiset presidentit eivät olleet käyttäneet likimainkaan täysimääräisesti. Juho Kusti Paasikivi (presidenttinä 1948-1956) piti ulkopoliittikan tiukasti käissään, mutta ei osallistunut suuresti sisäpoliittisiin ratkaisuihin.

Kekkosen ajan Suomea on kuvattu semi-presidentiaiseksi poliittiseksi jär-

15

De rechtse Nationale Coalitie en de bij de Sovjet-Unie in diskrediet geraakte socialistische democraatnen bundelden hun krachten achter de Nationale Ombudsman, Olavi Honka.

De vóór de verkiezing opgetreden crisis in de buitenlandse politiek, beïnvloedde echter beslissend het resultaat van de presidentskeuze. Finland had in 1948 met de Sovjet-Unie een Vriendschaps-, Samenwerkings- en Hulpverleningsverdrag ondertekend, dat Finland verplichtte

zich militair te verdedigen, wanneer de Sovjet-Unie het aanvalsooal zou worden van Duitsland of een daarmee verbonden staat. In oktober 1961 stuurde de Sovjet-Unie Finland een diplomatische nota waarin op basis van dat verdrag maatregelen werden voorgesteld ter verdediging van de grenzen van beide landen. Dit voorstel veroorzaakte in Finland grote onrust.

De spanning ontladde zich toen Kekkonen de zaak met Nikita Chroetsjov in Novosibirsk vertrouwelijk had doorge-

Kekkonen in de VS oktober 1961, bij een ontmoeting met een indianenopperhoofd in Minnesota. Naast hem zijn echtgenoot Sylvi Kekkonen (foto Kalle Kultala). | Kekkonen Minnesotassa, Yhdysvalloissa lokakuussa 1961 tapaanmassa sikäläistä intiaanipäästökköä (kuva Kalle Kultala).

jestelmäksi erotuksena varsinaisesti parlamentaariseksi johdetuista maista (kuten Britannia) ja aidosti presidenttivaltaisista valtioista (Yhdysvallat, Ranska).

Sisäpoliittista riitelyä

Vuosien 1958 ja 1967 välillä Suomen hallituksset olivat hyvin lyhytkäisiä. Vaikka niiden poliittinen kokoonpano vaihteli – ja joukkoon mahtuu jopa pari virkamieshallitusta – yhteiskunnan poliittisen johtamisen suuret linjat eivät kuitenkaan mer-

kittävästi muuttuneet. Kun keskiluokka alkoi väestön vaurastuessa kasvaa, myös puolueet alkoivat äänestäjien perässä lähestyä ideologisesti toisiaan.

Sosialidemokraattinen puolue ajautui vuonna 1958 vakavaan sisäiseen kriisiin, joka heikensi muutaman vuoden ajan puolueen toimintaedellytyksiä. Samassa se esti sen, että vasemmisto olisi pystynyt hyödyntämään vuoden 1958 vaaleissa saamaansa enemmistöä kansanedustajanpaikoista.

sproken. Olavi Honka trok zijn kandidatuur in en Kekkonen werd al bij de eerste ronde door de kiesmannen gekozen voor een tweede ambtstermijn, nu met een tamelijk grote meerderheid van stemmen ten opzichte van de andere kandidaten. Deze episode maakte duidelijk dat in de situatie van de koude oorlog tussen de grote mogendheden de Finse politieke leider, behalve het vertrouwen van het eigen volk ook het vertrouwen van de Sovjet-Unie moest hebben. In de praktijk betekende dit dat Kekkonen als gevolg van de relatie met de Sovjet-Unie krachtig in de binnenlandse politiek kon ingrijpen, door te bepalen welke partijen en politici regeringsverantwoordelijkheid op zich mochten nemen.

Dat maakte Kekkonen tot een sterke president. Hij bleef echter functioneren binnen het raam van de Finse grondwet, omdat in 1919 een regeringsvorm was goedgekeurd die de president van de re-

Eheytyminen tapahtui 1960-luvun puolivälissä.

Äärivasemmisto oli toisen maailmansodan jälkeen toiminut vaaleissa Suomen Kansan Demokraattisen Liiton (SKDL) nimellä. Sen sisällä tosiasiallista valtaa käytti Suomen kommunistinen puolue. Kommunistien sisälle syntyi puolestaan jyrkkä linjaristiriita yhteiskunnan kehittämisen ja ulkopoliitikasta. Tämä konflikti purkautui, kun jyrkän linjan edustajat, myöhemmältä nimitykseltään 'taistolaiset', kärsivät tapion vuoden 1966 puoluekokoussesssa. Aarne Saarisen johtaman maitillisen linjan voitto lisäsi kommunistien poliittista sainonkelpoisuutta.

Suurin oikeistopuolue, Kansallinen Kokoomus, joutui vaikeaan asemaan osin ulkopoliittisista syistä, osin siksi, että puolue haastoi Kekkoson sekä presidentinvaleissa että muutenkin. Myös hyvinvointivaltoideologian hyväksyminen

publiek tamelijk ruime bevoegdheden had gegeven. Zulke bevoegdheden hadden de eerste presidenten van de Finse republiek bij lange na niet uitputtend ingezet. Juho Kusti Paasikivi, president van 1948 tot 1956, hield de buitenlandse politiek wel strak in de hand, maar bemoeide zich nauwelijks met de binnenlandse politiek.

Het Finland van Kekkonen wordt als een semi-presidentieel politiek systeem beschreven, om het te onderscheiden van feitelijk parlementair geleide landen zoals Groot-Brittannië en presidentieel geleide landen zoals de USA of Frankrijk.

Geruzie in de binnenlandse politiek

Tussen 1958 en 1967 waren de Finse regeringen erg kort van duur. Maar al wisselde de politieke samenstelling ervan – er waren zelfs een paar zakenkabinetten bij –, de grote lijnen van de politieke leiding van de Finse samenleving waren nauwelijks merkbaar veranderd. Toen de

Kekkonen met Nikita Chroesjtsjov in november 1961. Kekkonen wist onder alle omstandigheden een vriendschappelijke relatie met de Sovjet-leiders te onderhouden. | Kekkonen ja Nikita Hruščov lokakuussa 1961. Kekkonen onnistui säälyttämään hyvät suhteet Neuvostoliiton johtajiin kaikissa olosuhteissa.

middenstand bij het rijker worden van de bevolking begon te groeien, gingen ook de partijen in het voetspoor van de kiezers elkaar meer ideologisch benaderen.

De sociaaldemocraten raakten in 1958 in een zware interne crisis. Dat verzwakte een paar jaar lang de operationele kwaliteit van de partij. Het verhinderde ook dat links de meerderheid van de parlementaire zetels, die het bij de verkiezingen in 1958 had weten te bemachtigen, wist te benutten. Eenstemmigheid binnen deze partij werd pas halverwege de jaren zestig bereikt.

Extreem links was bij de verkiezingen na de wereldoorlog opgetreden onder de partijnaam Democratisch Verbond van het Finse Volk. De Finse Communistische Partij deelde hierbinnen feitelijk de lakens uit. Tussen de communisten onderling ontstond een scherpe tegenstelling over het beleid met betrekking tot de maatschappelijke ontwikkeling en

de buitenlandse politiek. Dit conflict ontlaadde zich, toen de representanten van de strenge lijn in 1966 tijdens de partijdagen het onderspit moesten delven. De overwinning van de gematigde lijn onder Aarne Saarinen maakte de communisten politiek gezien meer salofähig.

De grootste partij aan de rechterzijde, de Nationale Coalitie, raakte in een benarde positie, deels vanwege de buitenlandse politiek en deels omdat de partij Kekkonen bij de presidentsverkiezingen, maar ook bij andere gelegenheden, wilde uitdagen. Ook de acceptatie van een welvaartsstaat-ideologie vergde van de partij wat tijd. Dit leidde na de verkiezingen van 1966 tot een langdurig verblijf in de oppositie, wat pas in 1987 eindigde.

De Agrarische Partij van zijn kant maakte de ideologische omzwai van verdediger van de belangen van de boeren naar een algemene partij en veranderde zijn naam in Centrumpartij. Deze aanpassing

Maalaisliitto teki puolestaan aatteellisen siirtymän maatalouden edunajasta yleispuolueeksi ja muutti nimensä Keskustapuolueeksi. Operaatio onnistui, mutta se synnytti puoluekentälle myös uuden toimijan, agraaripopulistisen Suomen Maaseudun Puolueen. Sen johtaja, karismaattinen Veikko Vennamo oli pitkään suomalaisen poliikan väriläiskä.

Eduskuntavaalit käytiin vuosina 1958, 1962 ja 1966. Näistä merkittäimmät olivat vuoden 1966 vaalit, joiden seurauksena eduskuntaan syntyi vasemmistonemmištö. Sitten vuoden 1948 SKDL ei ollut osallistunut hallitusyhteistyöhön, mutta nyt maahan perustettiin Keskustapuolueen, yhtenäisyytensä takaisin löytäneen SDP:n ja SKDL:n niin sanottu kansanrintamahallitus.

Pohjoismainen hyvinvointivalto

Jo 1900-luvun alkupuoliskolla oli tehty useita lainsäädännölliä ratkaisuja, jotka

werkten positief uit, maar bracht wel een nieuwe deelnemer in het partijenlandschap voort, de agrarisch-populistische Finse Plattelandspartij. Haar charismatische leider, Veikko Vennamo, was lang een heel kleurrijke figuur in de Finse politiek.

Parlementsverkiezingen waren er in 1958, 1962 en 1966. De belangrijkste ervan waren die van 1966, toen er een linkse meerderheid in het parlement ontstond. Vanaf 1948 had de Communistische Partij niet deelgenomen aan de regering. Nu werd echter een zogenoemde Volksfrontregering gevormd die bestond uit de Centrumpartij, de Sociaal Democratische Partij en het Democratisch Verbond van het Finse Volk.

Een noordelijke welvaartsstaat

Al in het begin van de 20ste eeuw waren er meerdere wetgevende beslissingen genomen, die de sociale zekerheid van de mensen en de gelijkberechtiging binnen

de samenleving hadden bevorderd. In de jaren zestig werd hier versneld op voortgebouwd, zodat Finland meer en meer ging lijken op de overige Scandinavische verzorgingstaten, Denemarken, Noorwegen en Zweden.

De ene na de andere partij begon aan de gedachte te wenden dat besteding van de openbare middelen voor de ontwikkeling van een maatschappelijk, sociaal netwerk en de verbetering van de levensstandaard van de armen, ook in andere opzichten nuttig was. Met behulp daarvan was het immers ook mogelijk de koopkracht van de burgers te verhogen en zo de economie nog meer te laten groeien. Openbare gezondheidszorg werd, behalve voor de verzorging en voorkoming van ziektes, ook als belangrijk gezien voor het het op peil houden van de arbeidsgeschiktheid.

Behalve de ontwikkeling van het sociale verzekeringsstelsel van de welvaarts-

saan vaiheittein pohjoisesta etelään se nosti merkittävästi suomalaisten koulutustasoa ja lisäsi myös vähävaraisemmista ja kouluttamatonta perheitä tulleiden lasten mahdollisuksia jatkaa yliopisto-opintoihin.

Koulutetuille ihmisiille löytyi myös aikaisempaa selvästi enemmän työpaikkoja hyvinvointivaltion eri sektoreilla ja julkisessa hallinnossa. Osaamistason noususta hyötyivät myös yritykset, joiden tuottavuus kasvoi kohosten.

Suomalainen yhteiskunta politisoiti siinä mielessä, että puolueet halusivat jäseniään ja kannattajaan valtion ja kuntien eri tehtäviin. Poliittinen taistelu kuitenkin heikkeni siinä mielessä, että yhä useamat jakoivat suurin piirtein samanlaisen näkemyksen Suomen kehittämisen suurista linjoista.

Vakautta pyrittiin lisäämään myös työmarkkinoilla. Vuoden 1956 yleislakko oli

Veikko Vennamo representeerde in Finland het Europees 'boerenpopulisme' en was soms heel succesvol (foto 1966). | Veikko Vennamo edusti Suomessa eurooppalaista agraaripopulismia, ajoittain hyvin menestyksekästä (kuva 1966).

vei puolueelta jonkin verran aikaa. Kaikki tämä johti vuoden 1966 vaalien jälkeen korpivaellukseen oppositiossa, joka päätyi vasta vuonna 1987.

staat, was de parlementaire goedkeuring in 1968 van een vernieuwing van het basisonderwijs belangrijk. Door de uitvoering ervan, trapsgewijs van noord naar zuid, verbeterde dit het scholingsniveau van de Finnen aanzienlijk en bood het tevens kinderen uit onbemiddelde en ongeschoold gezinnen de mogelijkheid door te stromen naar het hoger onderwijs.

Voor de geschoolden werden ook duidelijk meer dan vroeger banen gevonden in de verschillende sectoren van de welvaartsstaat en in de administratie van zowel de nationale als de lokale overheid. De stijging van het algemene opleidingsniveau was ook stimulerend voor de particuliere sector, waarvan de productiviteit razendsnel toenam.

De Finse samenleving werd ook meer verpolitiekt, omdat de partijen hun leden en aanhangers functies wilden toebedelen bij de overheid. Tegelijkertijd verminderde de politieke strijd omdat er steeds

meer op eenzelfde manier werd gedacht over de grote lijnen van de ontwikkeling van de Finse maatschappij.

Stabiliteit werd ook op de arbeidsmarkt nagestreefd. De algemene staking van 1956 was voor menigeen een nare ervaring geweest, die men niet nog eens wilde meemaken. Zulke wensen leidden tenslotte in 1968 tot de eerste algemene overeenkomst tussen de centrale bonden van werkgevers en werknemers over het loonbeleid. Behalve deze grote koepelorganisaties neemt in het driezijdige Finse systeem ook de staat deel aan de onderhandelingen.

Culturele veranderingen

Het Finse gevoel voor normen en waarden en de levenswijze in de jaren vijftig wordt vaak beschreven als een homogeen, christelijke en traditiebewuste cultuur. Maar de verstedelijking, het stijgen van de levensstandaard en internationale

invloeden veranderden Finland ook in dit opzicht.

Zoals ook in andere Europese landen beïnvloedde deze kentering de grote naoorlogse geboortegolf die nu volwassen werd. Het vrijgeven in 1968 van de verkoop van bier doorbrak de door de overheid gereguleerde alcoholcultuur. Gebruikersvriendelijke voorbehoedsmiddelen waren te krijgen, wat samen met de vernieuwing van de abortusregeling de seksualiteit loskoppelde van de voortplanting.

Vergeleken met andere landen gedroegen de jonge mensen in Finland zich politiek erg gematigd. Een groot deel van de jeugdige politici werd in de machtspolitiek meegezogen en Kekkonen gaf zelf het voorbeeld door discussierondes tussen hem en invloedrijke jongeren te organiseren. Radicale bewegingen bleven uiteindelijk klein of werden, zoals de radicale communisten, door isolatie beteugeld.

ria. Saataville tulivat myös helppokäyttöiset ehkäisyvälineet, jotka aborttilainsäännön uudistamisen kanssa, irrottivat seksuaalisuuden suvunlisääntymisestä.

Moniin muihin maihin verrattuna nuorison liikehdintä oli kuitenkin Suomessa hyvin maltillista. Suuri osa nuorista poliitikoista imaistiin mukaan valtapolitiikkaan, ja Kekkonen näytti itse mallia järjestämällä keskustelutilaisuuksia presidentin ja nuorten vaikuttajien välillä. Radikaalit liikkeet jäivät lopulta pieniksi tai tiukan linjan kommunistien tavoin eristyksiin. Suavitsevaisuus yhteiskunnassa lisääntyi myös siinä mielessä, että erilaisiin vähemmistöihin alettiin kiinnittää enemmän huomiota. Saamelaisen ja romanien asemaa alettiin 1960-luvulla parantaa niin kielen ja kulttuurin kuin sosiaalisen ja taloudellisen aseman suhteen. Mielenterveyden ongelmiin alettiin suhtautua rakentavasti, ja suhtautuminen

Vuokko en Antti Nurmesniemi (rechts) ontvingen van de minister van onderwijs, Jussi Saukkonen, de Grand Prix van de triënnale voor design in Milaan. Het echtpaar ontwierp het Finse paviljoen voor deze dertiende triënnale in 1964. | Vuokko ja Antti Nurmesniemi (oik.) vastaanottavat Milanon triennaalin Grand Prix -mitalin opetusministeri Jussi Saukkoselta. Nurmesniemet palkittiin Suomen paviljongin suunnittelusta vuoden 1964 Milanon XIII triennaalin.

De legendarische 'balstoel', die 50 jaar geleden werd ontworpen door Eero Aarnio, is een van de meest bekende Finse design producten en werd bekend in de hele wereld. | Eero Aarnion pallotuoli on tunnetuimpia Suomessa muotoiltuja tuotteita maailmassa. Se täytti vastikään 50-vuotta.

Tapiola (in Espoo) groeide sinds 1953 uit tot een internationaal vermaard voorbeeld van een tuinstad Finse stijl, waarbij architectuur en natuur samenkomen. Hier het Harjuviita appartementcomplex van Alvar Aalto uit 1961. | Espoon Tapiolasta tuli vuoden 1953 jälkeen kansainvälisesti tunnettu esimerkki suomalaisyleisestä puutarhakaupungista, jossa luonto ja arkitektuuri kohtaavat sulavasti toisensa. Kuvassa Alvar Aallon suunnittelemaja Harjuviidan asunto-osakeyhtiö.

De veelzijdig getalenteerde Laila Kinnunen hoorde in de vijftiger en zestiger jaren tot de meest populaire zangeressen. Zij vertegenwoordigde, als eerste, Finland in 1961 op het Eurovisie songfestival in 1961. | Monipuoliseksi lajhakaksi Laila Kinnunen kuului 50- ja 60-lukujen suosituimpiin laulajiin. Hän oli Suomen ensimmäinen edustaja Eurovision laulukilpailussa vuonna 1961.

De samenleving werd toleranter en er werd meer aandacht aan de verschillende minderheden geschonken. Zowel wat betreft taal en cultuur als in de sociale en economische positie van de Samen en

M. A. Numminen met 'Ik en mijn bruid in het Parlementsspark', een lied uit 1966 dat enige tijd werd verboden in de publieke omroep omdat het de spot dreef met het parlement en een te positief boodschap over het gebruik van alcohol overbracht. | M. A. Numminen esittämässä lauluaan "Naiseni kanssa Eduskuntatalon puistossa". Tämän vuodelta 1966 olevan kappaleen esittäminen oli Yleisradiossa jonkin aikaa kielletty, koska sitä pidettiin eduskuntavastaisena ja alkoholimyönteisenä.

de zigeuners kwam in deze jaren verbetering. De kijk op psychische problemen begon opbouwender te worden en de houding tegenover seksuele minderheden werd verdraagzamer.

In de kunst won het modernisme het en in de jaren vijftig en zestig ontstond de internationale reputatie van Finland als land van industrieel design en moderne architectuur. Via de Triennale van Milaan kwamen Finse designers en ontwerpers in de internationale belangstelling te staan. De faam van Alvar Aalto groeide, nationaal en internationaal. De in Espoo gebouwde tuinstad Tapiola werd alom bekend.

Zoals in de design-business combineerde de Finse popcultuur nationale tradities, nieuwe ideeën en moderne technologie op een vaak creatieve en originele manier. In de lichte popmuziek werd de traditionele schlagermuziek en Anglo-Amerikaanse rock op een dusda-

seksuaalivähemmistöihin muuttui sallivammaksi.

Taiteen kentällä modernismi voitti alaa, ja näihin aikoihin suurelta osin syntyi Suomen kansainvälinen maine teollisessa muotoilussa ja arkkitehtuurissa. Milanon triennaaleissa suomalaiset suunnittelijat ja muotoilijat saivat kansainvälistä huomiota, ja Alvar Aallon maine kasvoi kansallisesti ja kansainvälisti. Espoon Tapiolaan rakennettiin laajaa huomiota herättänyt puutarhakaupunginosa.

Designin tavoin suomalaisessa populaarikulttuuriissa yhdisteltiin kansallisia traditioita, uusia ideoita ja modernia teknologiaa usein luovilla ja omintakeisilla tavoilla. Kevyen musiikin alalla perinteisen iskelmän ja angloamerikkalaisen rockin vaikutteet kytkeytyivät tavoilla, joka tuotti laajaa kotimaista suosiota, mutta jonka hedelmä oli vaikea myydä ulkomaisille markkinoille.

nige manier gemixt, dat die muziek nationaal erg populair werd, maar op de internationale markt moeilijk aan de man te brengen was.

De grenzen met betrekking tot de Finsche waarden werden af en toe getest. Het boek van Hannu Salama, de 'Midzomer-dans', leidde zelfs tot de beschuldiging van godslastering. De schrijver kreeg ook een voorwaardelijke straf, maar hem werd in 1968 door Kekkonen gratie verleend. De avant-gardistische duizendpoot M.A. Numminen lag regelmatig overhoop met de overheid.

Het allerbelangrijkste cultuurevenement van de behandelde periode was Väinö Linna's trilogie, 'Hier onder de Poolster', verschenen in de jaren 1959, 1960 en 1962. Deze boeken, die zich in de landelijke omgeving van Häme afspeelden, hebben een enorme invloed gehad op het Fins-nationale bewustzijn na de oorlog. Het verbreedde het onderlinge begrip van

Omslagen van de trilogie van Väinö Linna 'Hier onder de Poolster'. | Väinö Linnan 'Täällä pohjan tähden alla'-romaani-trilogian kansikuvat.

Suomalaisen yhteiskunnan arvomaailman rajoja testattiin muutamaan otteeseen. Hannu Salaman teos Juhannustanssit johti jopa syytteeseen jumalanpilkasta. Kirjailija tuomittiin ehdolliseen vankeuteen, josta Kekkonen hänet kuitenkin armahti vuonna 1968. Avantgardetaiteen moniotelija M.A. Numminen joutui toistuvasti vaiseksi virkavallan kanssa.

Kulttuurin kentän ylivoimaisesti tärkein tapahtuma tällä ajankausolla oli kuitenkin Väinö Linnan romaanitriologian

de verschillende volksgroepen voor de grootste en meest dramatische gebeurtenissen uit de nabije geschiedenis en hielp zo een beeld te scheppen van Finland waarin de mensen in hun verscheidenheid toch één geheel vormden.

Pasi Saukkonen
Nederlandse vertaling: Peter Starmans

Persoonlijke bijzonderheden:

De schrijver is politicoloog en als wetenschappelijk medewerker verbonden aan het statistiek- en onderzoekcentrum van de stad Helsinki. Hij is bijzonder hoogleraar aan de universiteiten van Helsinki (voor politicologie) en Jyväskylä (voor cultuurbeleid).

Willem
Mulder

Ik knikte begrijpend naar de man die wanhopig probeerde uit te leggen wat hij bedoelde. Als je net als ik al 35 jaar worstelt met de Finse taal begrijp je dat een taal soms een onoverkoombare hindernis kan zijn. In dit geval was het voor hem Engels. De handen van de man waren druk bezig een boek te schrijven of om de voorraad in de winkel uit te beelden.

We stonden in de K-Rauta, een bouwmarkt waar ze zo'n beetje alles verkopen behalveworsten en vliegtuigen. Ik had een personeelslid opgespoord en gevraagd of ze ook *contactlijm* hadden. Ik zag de paniek in zijn ogen uitbreken, het zweet brak de arme man uit. Ik schatte hem in de vijftig, met een beginnend buikje die door zijn bedrijfskleding probeerde heen te kijken. Zijn schaarse blonde haren netjes in een

scheiding. Een mengelmoes van Engels en Fins stroomde mijn kant op waarbij hij op mijn gezicht lette of ik er iets van begreep. Dat gebeurde niet en hij haalde moedeloos zijn schouders op. Ik hief mijn handen op en gebaarde dat ik dat wel begreep en het niet uitmaakte, ik ging wel zoeken. Hij schudde gedecideerd zijn hoofd en probeerde een aantal Engelse woorden uit. "Glue," zei hij opeens, hij had het woord gevonden. Ik knikte verrast. De blijdschap van de man was hartverwarmend en hij wenkte me enthousiast mee. Op een gangpad waar ik het bestaan niet van wist bleef ik met open mond staan. Ik zag vijf meter schapruimte met lijm, er lagen misschien wel honderd soorten. De man kwam naast mij staan en zei in vierkant Engels: "This you mean, yes?"

Ik knikte en bedankte hem. Net toen ik me afvroeg welke contactlijm ik moest kiezen werd ik op mijn schouder getikt. Een van de kassamedewerksters stond achter me en vroeg in vloeidend Engels voor welke toepassing ik de contactlijm nodig had. Ze had dat niet begrepen van Pekka. Ik kreeg de gewenste lijm en passeeerde richting de uitgang Pekka die tussen het gereedschap stond. Dat was zijn afdeling had ik inmiddels begrepen. Hij grijnsde en zei in het voorbijgaan: 'English is difficult.' Ik grijnsde ook en besefte dat hij veel meer begrepen had dan ik gedacht had en bedankte hem nogmaals.

Hij had het geduld gehad om ondanks de taalbarrière uit te vinden wat ik bedoelde en niet opgegeven toen ik het niet begreep. Er is moed voor nodig om woorden in een vreemde taal te durven gebruiken.

Ik hoop dat de Finnen het me vergeven, ik ga het namelijk ook proberen, misschien leer ik het ooit.

Willem Mulder
98willemmulder@gmail.com

24

Kiel

Nyökyttelin ymmärtäväisen oloisesti päättäni miehelle, joka epätoivoisesti yritti saada itseään ilmaistuksi. Painiskeltuan jo 35 vuotta suomenkielen parissa ymmärrän erittäin hyvin, että vieras kieli voi osoittautua ylitsepääsemättömän pulmalliseksi. Tässä tapauksessa kyseessä oli englannin kieli. Miehen kädet huitioivat puolesta toiselle, mikä näytti joko kirjan kirjoittamiselta tai kaupan tarjonnan selväksi tekemiseltä.

Olimme K-Raudassa, missä myydään kaikkea maan ja taivaan väiltä, paitsi makkaraa ja lentokoneita. Sain kuin sainkin myyjän käsiin tiedustellakseni onkohan talossa kontaktliima. Nämä paniikin miesparan silmissä ja hien nousevan hänen

otsalleen. Arvioin hänet noin viisikymppiseksi jonka työpäidan napit pysivät nipin napin kiinni kasvavan vatsan ympärillä. Hänen harvenneissa vaaleissa hiuksissa oli huoliteltu jakaus. Hänen alkoi montertaa suomen ja englannin sekoitusta samalla seuraten ymmärtäisinkö häntä. En ymmärtänyt ja niinpä hän kohautti luovutuksen merkiksi hartoitaan. Nostin käteni ylös ilmaistakseni ymmärtäneeni edes hiukan jotain, ja ettei tällainen kommunikointi minua mitenkään haitannut ja että jatkaisin omatoimisesti etsimistä. Hän pudisti päättäväisesti päättäään kokilleen itsepintaisesti uusia englanninkielisiä sanoja. Yhtäkkiä hän sanoi sanan "glue", sanan jota hän oli etsinyt. Nyökkäsini ylätti neesti. Miehen iloisuus lämmitti sy-

däntäni ja hän vinkkasi minut innokkaasti mukaansa.

Kaupan osassa jossa en ollut ennen ollut, avautui näkymä viisimetrisestä hyllyrivistä, jossa oli ainakin sataa sorttia erilaisia liimoja. Mies tuli seisomaan viereeni ja kysyi kankealla enlanninkielellään: "This you mean, yes?" Nyökkäsini ja kiitin häntä. Seisoskellessani kaikkien liimapurkkien edessä miettiessäni miten ihmeessä nyt löydän sen oikean tyypin, tunsin miten olkapäättäni koputettiin. Yksi kassaneideistä seisoi takanani ja kysyi sujuvalla englanninkielellä minkälaiseen tarkoitukseen etsin liimaa. Hän kertoi Pekan lähetäneen hänet asialle. Löysin etsimäni liiman, ja kun läksin kassalle pään, kuljin Pekan ohi hänen seisoskellessaan työkalujen keskellä. Se oli näköjään hänen osastonsa. Hän virnisti minut nähdessään ja totesi: "English is difficult." Virnistin takaisin ja tajusin

hänellä olleen paljon enemmän ymmärtämystä, kuin mitä olin tullut ajatelleeksi ja kiitin häntä toistamiseen.

Hänellä oli ollut kärsivällisyyttä ottaa selville mitä halusin kielimuurista huolimatta, eikä hän luovuttanut ennenkuin hän sai asian selville. Vieraan kielen käyttäminen vaati uskallusta. Toivon suomalaisten antavan minulle anteeksi, minäkin aion nyt yrittää käyttää suomenkieltä ihan toissani.

Willem Mulder
98willemmulder@gmail.com
Käännös: Minna Räty

25

Karelische impressies rond Ilomantsi (foto's Daniël Loos).

Aino Kallas in Den Haag in de jaren 1923, 1928 en 1931

Arnold

Pieterse

Inleiding

De Finse schrijfster Aino Kallas (1878-1956), haar meisjesnaam was Krohn, heeft verschillende dagboeken geschreven, die later in boekvorm zijn gepubliceerd. In de dagboeken die betrekking hebben op de periodes 1922-1926 en 1927-1931, vertelt zij over de tijd dat zij samen met haar Estische man, Oskar Kallas, in Londen heeft gewoond. Oskar Kallas was in die periode de gezant van Estland in Groot-Brittannië en Nederland. Zijn vaste standplaats was Londen, maar hij kwam voor zijn werk ook regelmatig in Den Haag. Zijn vrouw Aino heeft hem op een aantal van deze reizen vergezeld en zij vertelt hierover in haar dagboeken.

Schilderij van Aino Kallas uit 1917 | Maalaus
Aino Kallaksesta vuodelta 1917

Aino Kallas Haagissa vuosina 1923, 1928 ja 1931

Johdanto

Suomalainen kirjailija Aino Kallas (1878-1956), tytönimeltään Krohn, kirjoitti useita päiväkirjoja joita on myöhemmin myös julkaistu. Päiväkirjoissaan vuosilta 1922-1926 ja 1927-1931 hän kertoo ajanjaksoista Lontoossa, missä hän asui virolaisen miehensä, Oskar Kallaksen kanssa. Oskar Kallas toimi niihin aikoihin Viron suurlähettävänenä Iso-Britanniassa ja Alankomaissa. Hänen vakuutuinen olinpaikkansa oli Lontoossa, mistä käsin hän kävi säännöllisissä väliajoin Haagissa. Hänen vaimonsa Aino oli useita kertoja hänen mukanaan näillä matkoilla joista Aino päiväkirjoissaan kertoo.

Aino Kallaksen kokemukset antavat mielenkiintoisen kuvan sen ajan Haagista, erityisesti sen yläluokan elämästä ja hänen tapaamisistaan Alankomaiden kuninkaallisen perheen kanssa. Hän kertoo kuvauskisaan mm. hovin juhlien seremonian kulusta vuonna 1923, minne lähettilääti puolisoineen oli kutsuttu. On merkille pantavaa, että Mielikki Ivalo, Suomen Haagin suurlähettävän lähettilääti puoliso vuosina 1947-1951 kirjoitti kuvaukseen samasta tapahtumasta Alankomaiden hovissa vuodelta 1947. Silloin on kuitenkin luettavissa miten kuningatar Julia oli jättänyt joitakin protokolleja pois käytöstä.

De ervaringen van Aino Kallas geven een interessant beeld van Den Haag in die tijd, in het bijzonder het societyleven en haar ontmoetingen met leden van de Nederlandse koninklijke familie. Een uitgebreide beschrijving van een hoffeest in 1923, waar de gezanten en hun partners aan deelnamen, laat zien hoeveel ceremonieel er in die tijd nog aan te pas kwam. Het is heel opmerkelijk dat Mielikki Ivalo, de vrouw van de Finse gezant in Den Haag in de periode 1947-1951, eenzelfde gebeurtenis bij het Nederlandse hof beschrijft in 1947. Koningin Juliana heeft deze ouderwetse gebruiken afgeschaft.

Aino Kallas vertelt ook dat Prins Hendrik, de echtgenoot van Koningin Wilhelmina, een paar woorden Fins tegen haar heeft gesproken tijdens een diner in 1931. Prins Hendrik had in de drie voorafgaande zomers een reis naar Finland gemaakt, waarbij hij in 1929 was begeleid door Yrjö

Saastamoinen, die van 1919 tot 1926 de Finse gezant was in Den Haag.

Een aantal teksten van Aino Kallas over haar bezoeken aan Den Haag heb ik in het Nederlands vertaald en hieronder gepresenteerd. 'Doyenne' is de titel die gegeven wordt aan de vrouw van de gezant die het langst in functie is.

Januari 1923

7 januari

De reis op 3 januari van Folkstone naar Vlissingen was rustig. We waren bang voor een storm, maar toen de witte Engelse krijtrotsen uit het zicht waren verdwenen, begon de zon te schijnen en ons op te warmen. Het was bijna heet. Ik zat op het dek en de zon scheen zoals bij ons aan het eind van april. We reisden tweede klas in plaats van eerste klas, en ik verdiende een pond voor mijn horloge. Het is namelijk zo dat ik geld spaar voor een gouden horloge.

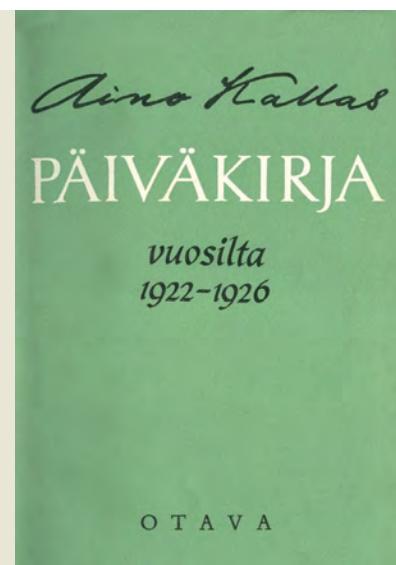
Aino Kallas kertoo prinssi Hendrikin puhuneen muutaman sanan suomea hänelle illallisen aikana vuonna 1931. Prinsi Hendrik oli matkustellut kolmena sitä edellisenä kesänä Suomessa. Yrjö Saastamoinen, joka oli Suomen lähettävänen Haagissa vuosina 1919-1926, oli hänen matkappaanaan vuonna 1929.

Olen käntänyt oheisen osan Aino Kallaksen Haagin kuvauskisista hollanninkielelle. "Doyenne" on titteli, joka annetaan pisimmin virassaan olleen lähettilään valtioneuvostolle.

Tammikuu 1923

7.päivä

Matka – 3 p. Tammik. Folkstone – Flushingin kautta – oli lepoa. Pelkäsimme myrskyä, mutta kun Englannin valkoiset kalkkikalliot olivat hävinneet, alkoi aurinko paistaa lämmittävästi, miltei kuunmästi. Istuin laivan kannella ja paistatin

Titelblad van boek met dagboeken van Aino Kallas over de periode 1922-1926 | Aino Kallaksen vuosina 1922-1926 kirjoittamien päiväkirjojen kokoelman julkaisu

's Avonds reisden we per trein naar Den Haag. Ik zag langs de kust windmolen, verder laagland en kanalen, en om mij heen gonsde en zoemde de nieuwe taal. Het was nieuw en toch op de een of andere manier bekend, een mengsel van voor mij bekende talen: Zweeds, Duits, Platduits, Engels, met daartussendoor een paar Franse woorden. Een echte mengelmoes van talen. Maar het kwam niet bij mij op om een poging te gaan doen om deze taal te leren.

We logeerden in Hotel des Indes. Het is het meest luxueuze hotel in de stad, maar in deze tijd van het jaar waren er weinig gasten. Dit had tot gevolg dat een grote groep serveersters praktisch werkloos stond toe te kijken en uit de maar weinige gasten die hier verdwaald waren, een 'slachtoffer' konden kiezen. Het is natuurlijk heel 'chique' om te eten terwijl er zo

veel loerende ogen op je zijn gericht, die er op letten wanneer je glas of bord leeg is. Maar zoiets heeft ook iets vervelends. Het eten was eersteklas, zoals alles hier. De handdoeken werden twee keer per dag verwisseld!

We brachten een bezoek aan Scheveningen. Het was als een ochtendvoorstelling in een grote schouwburg. De coulissen stonden op hun plaats, maar er was geen verlichting en ook de toneelspelers ontbraken, kort gezegd: levenloos. Het was een mistige, koude dag, de zee was niet te zien, alleen de golven kwamen uit de mist te voorschijn en veegden als het ware een breed stuk strand schoon. Het beeld was hetzelfde als in Ventnor of in Shanklin op het eiland Wight, maar honderd keer groter. Alles was winters leeg, levensloos en verlaten, vanaf de leuningen van het strandrestaurant Jeté visten

Een recente foto van Hotel des Indes in Den Haag | Viimeikainen kuva Haagin des Indes hotellista

32

'zondagvissers' op platvis. Langs het grijze strand kwam een aantal ruiters op hun paard voorbij, en een paar vissers leken iets te zoeken op het stukje zeebodem dat droog was komen te liggen. We liepen langs de boulevard, kwamen daar 'op hun zondags' geklede vissers tegen, met een korte winterjas, een pruim in de mond, de ouderen op klompen. De vissershaven zag er ook winters uit, met 'slapende' schepen. De vrouwen droegen een witte kap met gouden beugels en zagen er weelderig, mollig en gezond uit, zoals op een schilderij van Rubens.

In de loop van de tijd ben ik aan London gewend geraakt, aan het ritme, de ruimte, de mensen. Den Haag doet automatisch aan een kleine stad denken.

11 januari

Algemeen

We zijn plotseling in het Haagse society leven beland en het programma is zo vol

päivää, oli kuin meillä huhtikuun lopulla. Matkustimme toisessa luokassa ensimäisen asemesta – ja minä sain £ 1 kellarahastoon! Kokoan näet rahaa kultakelloa varten.

Illalla rautateitse Haagiin. Silmä eroitti rannalla tuulimyllyjä, sitten alavia maita ja kanavia, ympärillä soi ja surisi uusi kieли. Uusi ja sentään harmittavassa määrin tuttu, sekoitus monesta ennestään tutusta kielestä: ruotsia, saksaa, alasaksa, englantia, pari ranskan sanaa joukossa. Kielisotku todella. Mutta aivot työntävät kyltyneenä pois ajatuksen, että muka ryhtyisi sitä opiskelemaan.

Asumme siis Hotel des Indessä. Kauungin hienoin hotelli, mutta ainakin tähän aikaan vuodesta miltei tyhjä. Siitä on seurausena, että suuret tarjoilijajoukot seisovat miltei toimettonina ja valitsevat uhrikseen ne harvat, jotka ovat tänen eksyneet. On tietysti hyvin 'hienoa'

Vrouw in Scheveningse kleiderdracht met op haar witte muts twee gouden sierspelden | Scheveningenin kansallispukuun pukeutunut nainen

kai syödä näin monien vaanivien silmien ympäröimänä, jotka katsovat, ettei juoma lopu lasista eikä ruoka lautaselta, mutta siinä on joitain rasittavaa samalla. Ruoka on muuten ensiluokkaista, kuten kaikki muukin tällä. – Käsipyyhkeet vaihdetaan kahdesti päivässä!

Kävimme Scheveningenissä. Niinkuin suuri teatteri – aamupäivällä. Kulissit ovat paikoillaan, mutta valo puuttuu, näyttelijät puuttuvat, sanalla sanoen: elämä. Oli sumuinen, kylmä päivä, meri oli näkymätön, ainoastaan rantahyrsky vyöryi esiin sumusta ja lakaaisi laajaa hietikkoa. Kuva oli sama kuin Ventnorissa tai Shanklinissa, mutta satakertaisesti suurennettuna. Kaikki oli talvisen tyhjää, elotonta ja autiota, rantaravintolan Jetéen kaidepuilla

33

als de danskaart van een jong meisje! En hier, juist in het kleine Den Haag, zijn voor mij veel geheimen van het diplomatenleven duidelijk geworden. Het is het meest onwaarachtige leven wat je kan denken, met al zijn zoetsappigheid en opgesmuktheid, en dit kunstmatige leven doet je plotseling verlangen naar de kust van Saarenmaa of naar velden met jeneverbessen. Het is oppervlakkig, dodelijk, zonder enige diepgang, overbodig en leeg. En toch, moet ik toegeven, het heeft me al vergiftigd en verdoofd, en ik heb het nodig als opium en zou niet anders willen.

Ik denk dikwijls, speciaal hier in Den Haag, dat ik een soort waarnemer ben van de hoogste klassen van de samenleving. Ik heb mij in beide landen bewogen in de hoogste kringen rondom de koninklijke hoven. Maar in deze kringen heb ik de hoogste menselijke waarden niet kunnen vinden. Het hoogste en meest ontwikkel-

de verstand en beschaving die ik in mijn leven ben tegengekomen, heb ik in de middenstand gevonden.

Audiëntie bij Koningin Wilhelmina:

De Doyenne heeft me gemeld dat de koningin mij nog voor het hoffeest wil ontmoeten. Wij reden naar het paleis, dat er van binnen veel luxueuzer uitzag dan je van buiten kon denken. Ik werd naar de bovenverdieping geleid en daar ontvangen door een kamerheer in een goudkleurig kostuum, die me naar een kamer bracht. Daar zat een oude vrouw te wachten die er vriendelijk uitzag, de grootmeesteres barones Melvil van Lynden en een hofdame, de zuster van de gezant in Londen. We brachten de tijd door met in het Frans te spreken en keken stiekem naar een klok, tot uiteindelijk de Doyenne verscheen, de vrouw van de Argentijnse gezant, en verder ook de andere gast die zou worden voorgesteld, de vrouw van de

tomia kalastajia ylläsi siisti, lyhyt talvitakki, suussa tupakkamälli, vanhemmillä jalassa liitudut puukengät. Kalasatama sekä talviteloillaan, täynnä nukkuvia laivoja. Naiset valkoisine tanuineen, kultaneulat ohimoilla, reheviä, täyteläisiä, hedelmällisiä, kuten Rubensin tauluissa.

Lieni ehtinyt tottua Lontooon poljentoon, avaruuteen, ihmismereen. Haag vaikutta auttamattomasti pikkukaupungilta.

11.päivä

Yleinen

Olemme yht'äkkiä joutuneet Haagin seuraelämän pyörteisiin ja ohjelma siis täysi kuin nuoren tytön tanssiaiskortti! – Ja täällä on minulle paljon selvinnyt diplomaatti elämän sisimmistä salaisuuksista, juuri täällä pienessä Haagissa. Se on ylenmäärin sokeriota elämää, imelyyteen ja äitelyyteen saakka – jälkiruokaelämää

De haven van Scheveningen omstreeks 1920 | Scheveningenin satama vuoden 1920 paikkeilla

ongiskeli 'sunnuntaikalastaja' kampeiloitaan, pitkin harmaata rantahietikkoa ratsasti muutamia hevosmiehiä, ja pari kalastajaa näytti etsivän jotain luoteen paljastamassa merenpohjasta. Kuljimme pitkin rantakatua, vastaamme tuli toimet-

Aino (moet Aino zijn) en Oskar Kallas | Aino ja Oskar Kallas

siinä määrin, että yht'äkkiä voi tulla polttava ikävä jotain saarenmaalaista rannikkoa tai katajaketoa. Se on pintapuolista, tappavaa, ravitsematonta, kevyttä, joutava ja tyhjää. Ja kuitenkin, tunnustan senkin suoran, olen jo sen myrkittämää, sen huumaama, tarvitsen sitä kuin opaattia enkä enää milloinkaan mahtuisi muuanne.

Ajattelen useasti, varsinkin juuri täällä olen sitä ajatellut, että olen nyt nähtyn ihmillisen elämän *ulkonaisesti* korkeimmat kehitysmuodot. Olen liikkunut hovissa ja kahden maan ylimystön keskuudessa. Mutta korkeinta ihmisyys on suinkaan ole löytänyt näistä piireistä. Korkein, laajin äly, suurin sydämen ja pään sivistys, minkä olen eläissäni tavannut, on keskisuukan keskuudesta.

Audiensi: Kuningatar Wilhelmina

Doyenne oli soittanut, että kuningatar ottaa minut vastaan ennen hovijuhan alkua. Ajoimme siis linnaan, joka osottautui sisältä monta vertaa loistavammaksi kuin ulkoja osasi ajatella. Jouduin yläkeraan ja suoraan kultapukuisen hoviherran käsivarteen, joka kuljetti minut jonnekin sisähuoneeseen. Siellä istui vanha ystävällinen näköinen rouva odottamassa, la Grande Maitresse, baronne Melville de Lynden ja hovineiti, Lontoon ministerin sisar. Kulutimme aikaa pakisemalla ranskaksi ja katselimme kaikki vaivihka kelloa, kunnes vihdoin ilmestyi doyen-ne, Argentinian ministerin rouva, ja sitten lopulta myös toinen esiteltävästä, Rumeenian ministerin rouva. Vanha punapukuinen palvelija kiirehti avaamaan sivuhuoneen oven, ja rumeenialainen

Roemeense gezant. Een oude bediende in een rood kostuum haastte zich om de tussendeur te openen, en de Roemeense ging eerst. Ik zag dat zij een reverence maakte. De deur ging dicht en het duurde vijf tot tien minuten tot de Zwitserse klok negen uur sloeg of beter koekoekte en daarna een korte, vrolijke melodie speelde, waarop de heer in het gouden kostuum zei: 'Deze klok is een geschenk van de prins aan de koningin'.

Mijn beurt kwam. Ik ging naar binnen, maakte een reverence voor de open deur, een keer midden in de kamer en nog een keer voordat ik een hand gaf. De koningin stond voor me, zij was van middelbare leeftijd, zag er vriendelijk uit, had een blauw en zilverkleurige brocade jurk aan, helemaal zoals op de foto die je bij ieder raam zag staan, alleen haar bril was nieuw. Zij vroeg: "Welke taal wilt U spreken?" Ik antwoordde in het Frans dat dit voor mij niet uitmaakte. (Al had ik zelf liever Engels

meni ensiksi, näin hänen niialevan. Ovi sulkeutui, kului viisi, kymmenenkin minnuutia, sveitsiläinen kello löi yhdeksän tai oikeammin kukkui sekä soitti sitten pienien, iloisien sävelen, johon kultapukinen herra huomautti: "Tämän kello on prinssi lahjoittanut kuningattarelle."

Tuli minun vuoroni. Menin sisään, niiasin kerran oven suussa, kerran keskellä huo netta ja vielä kerran kätellessä. Kuningatar seisoi edessäni, keski-ikäinen, hyvin kukoistava, hyväni, sydämellisen, luonnollisen ihmisen näköinen, sinisen ja hopeankirjava brokadileninki yllään – aivan kuten kuivissa, joita näkyy joka ikkunassa, vain silmäläiset tulivat lisäksi. Hän kysyi: "Mitä kieltä haluatte puhua?" Vastasin ranskaksi, että se oli minulle yhdentekvä. (Itse asiassa olin siin mieluummin puhunut englantia taikka miksikä ei saksaa.) Kuningatar istui sohvalle ja kehotti minua istumaan nojatuoliin.

"Kuinka kauan olette ollut Lontoossa?

gesproken of waarom geen Duits). De koningin zat op een bank en vroeg mij om in een leunstoel te gaan zitten.

"Hoe lang bent U in Londen geweest?"

"Elf maanden, Uwe majesteit."

"Het weer is daar zeker heel slecht."

"Het is daar erg mistig, maar dat is niet zo gevaarlijk."

"Ja, Uwe majesteit."

"U was het laatst in Finland?"

"Ja, Uwe majesteit."

"Ik heb gehoord dat U Finse bent".

"Ja, dat ben ik."

"Het was dan leuk voor U om in Finland te zijn."

"Uw man heeft niet eerder in de diplomatie gewerkt?"

"Nee".

Ik gaf mijn antwoorden toch wel erg stijfjes. Waarom? Naast mij zat een andere vrouw, zoals ik, erg vriendelijk, en waarschijnlijk een goedwillend mens. Waarom was haar aanwezigheid voor mij zo be-

"Yksitoista kuukautta, Teidän majesteettinne."

"Ilmasto on siellä hyvin huono."

"Siellä on sumua, mutta se ei ole niin vaarallista."

"Olitte viimeksi Suomessa?"

"Niin, Teidän majesteettinne."

"Kuulin, että olette suomalainen."

"Niin olen".

"Siinä tapauksessa teidän kai oli hyvin hauska olla Suomessa."

"Kyllä, Teidän majesteettinne."

"Miehenne ei ollut sitä ennen diplomaatisessa toimessa?"

"Ei"

Annoin vastaukseni kai sangen jäykästi. Mistähän se johtuu? Vieressäni istuu toinen nainen, kuten minäkin, vielä sangen ystävälinnen, hyvä ihmisen varmaankin – mistä johtuu, että hänen läsnöloansa kuitenkin minua painostaa ja jäykistää? Onko todella olemassa jonkinlainen

nauwend en maakte dit mij dit zo stug? Bestaat er een suggestieve koninklijke meerderwaardigheid, ook voor diegenen, zoals ik, die alleen geloven in de meerderwaardigheid van een genie? Waarschijnlijk is er zo iets, anders zouden de koningen al lang van hun troon zijn gevallen.

De koningin wendde zich tot de Doyenne, en ik sprak daar tussendoor met barones Lynden. Ik hoestte een paar keer, ondanks dat ik dit probeerde te onderdrukken. De koningin draaide zich naar mij om en zei:

"Vous êtes enrhumée, Madame?" ("Heeft U kou gevatten, mevrouw?")

"Het komt van het weer in Londen", antwoordde ik.

"Of misschien de zeereis", zei ze.

Later hoorde ik dat de koningin heel bang is voor iemand die hoest en altijd uit de buurt bleef van hovelingen die verkouden waren.

De audiëntie was voorbij.

kuninkuuden suggestio – niillekin, jotka kuten minä, eivät tunnusta muuta kuninkuutta kuin neron aateluiden. Luultavasti, varmastikin se on olemassa, muuten olisi kuninkaat jo aikoa sitten karkoitettu valtaistuimiltaan.

Kuningatar kääntyi doyennen puoleen, ja minä sillä välin puhelin paroonitar Lyndenin kanssa. Yskin pari kertaa, vaikka kuinka yrityin sitä tukehduttaa. Kuningatar kääntyi puoleeni ja sanoi:

"Vous êtes enrhumée, Madame?" – Oletteko vilustunut, rouva.

"Se on Lontoon ilmaston syytä", vatsas.

"Ehkä myös merimatkan", hän sanoi.

Myöhemmin kuulin, että kuningatar erityisesti pelkää yskää ja aina karkoittaa vilustuneet hovinainen luotaan.

Audiensi oli lopussa.

[Koningin Emma | Kuningatar Emma >>](#)

Hoffeest:

We gingen de grote ontvangstzaal in, waar zich het diplomatische corps had verzameld, dat uit een groot aantal personen bestond, en waar verder ook ministers bij waren uit de Nederlandse regering en hofdignitarissen.

De koningin kwam binnen en begon eerst een praatje te maken met de langzittende diplomaten. Zij sprak verder hier en daar met iemand en liep langzaam langs de rij heren. Er is een groot verschil tussen haar en de Engelse koningin. De laatstgenoemde is heel stijf, onbeweeglijk, hoogverheven majestueus, alsof zij een symbool is van de staat.

De Nederlandse koningin staat dichter bij de mensen, en de bril, die haar eigenlijk lelijker maakt, geeft haar iets meer menselijks.

Nadat ze met de diplomaten had gesproken liep ze naar de kant waar de vrouwen stonden. Iedereen maakte een reve-

rence, zij gaf niemand een hand. Toen ze bij mij kwam, vroeg ze met een vriendelijke glimlach:

"Hoe lang blijft U?"

Nog twee tot drie vragen en ze liep verder. De kleine, arme Thaise, antwoordde als een levende pop alleen maar: "Yes, Yes", zo een drie tot vier keer en had niets van begrepen wat er aan haar werd gevraagd.

Januari 1928

26 januari: Bezoek aan koningin Emma
Oskar is in Rotterdam. Ik ben net bij de koningin-weduwe Emma geweest. Haar paleis is maar een paar stappen van Hotel des Indes. Mevrouw Guesalaga, de Doyenne en de vrouw van de Belgische gezant, kwamen mij halen. We moesten ongeveer een kwartier in een kamer wachten, waarin een brandende haardkachel stond. Een oude hofdame en een even oude kamerheer hielden ons gezelschap. Beiden kon-

Hovijuhla

Menimme suureen vastaanottosaliiin, jonne olivat kerätyneet diplomaattikunta, joka on täällä hyvin lukuista, sekä Hollannin hallitus ja hovivirkailijat.

Kuningatar astui sisään ja alkoi kiertokulkunsa aloittaen diplomaattikunnan vanhimmaasta. Hän puhui jokikin kanssa ja eteni hitaasti pitkin herra riviä. On suuri ero hänen ja Englannin kuningattaren välillä. Jälkimäinen on täynnä jäykää, liikkumatonta, ylhäistä majesteettia, on ikään kuin valtakunnan symboli.

Hollannin kuningattareissa on paljon ihmistä jäljellä, ja silmälasisit, jotka oikeastaan kyllä häntä rumentavat, tekevät nekin hänet inhimillisemmäksi.

Puhuteltuaan diplomaatteja hän siirtyi naisten puolelle. Kaikki niiasivat, hän ei kätellyt ketään. Minun kohdalleni tultuaan hän kysyi, hymyillen ystävällisesti:

"Kuinka kauan tulette viipymään?"

den zo uit een roman zijn gestapt of uit een toneelstuk geknipt. Zij lijken in hun werk oud te zijn geworden, afgetakeld, verwelkt, met iets voorzichtig. Ik ging naar binnen en maakte drie reverences. Als een zeventig jaar oude persoon vriendelijk gedistingeerd overkomt, dan is dat zeker de Nederlandse koningin-weduwe. Zilvergrijze haar, een lichtgekleurd, kanten kapje, een zwarte zijden jurk die aan de voorkant aan weerszijden was afgezet met heel mooi, wit kant, met een diamanten broche. Het was als een schilderij, rustig, fijngevoelig, goed en evenwichtig. Waarom zijn er maar zo weinig van zulke grootmoeders in de wereld! Met rouge opgemaakte, gevulde wangen en een goedaardige, warme glimlach, een lieflijke oude dame!

We gingen zitten. De koningin-weduwe vroeg naar mijn nationaliteit. Zij sprak heel enthousiast over Finland. Een mooi land, veel meren, veel water. Zij vroeg me

Vielä pari – kolme kysymästä ja hän siirtyi eteenpäin. Pikku siamaisparka – kuin elävä nukke – vastasi vain: "Yes, Yes" – kolme – neljä kertaa eikä ymmärtänyt sanaakaan, mitä kysyttiin.

Tammikuu 1928

26.päivä. Leskikuningatar Emman luota
Oskar Rotterdamissa. Tulin juuri leskikuningatar Emman luota, jonka palatsi on pari askelta Hotel des Indesistä. Mme Guesalaga, Doyenne, ja Belgian ministerin rouva tulivat hakemaan. Odotimme noin neljännestunnin huoneessa, jossa paloi tuli kamarissa. Vanha hovineiti ja yhtä vanha hoviherä pitivät meille seuraa. molemmat aivan niinkuin jostain romaanista tai näytelmästä leikattuja, virassaan vanhentuneita, hapraita, kuihtuneita, varovaisia. Menin sisään, tein kolme niiasta. Jos on olemassa seitsemäkmenvuotista suoja, niin on sitä varmaan Hollannin leski-

wat voor andere vreemde talen ik had geleerd. Met mevrouw Guesalaga sprak zij Frans. Maar ik gaf er de voorkeur aan om Engels te spreken. Toen ik vertelde dat er in Finland veel Duits wordt onderwezen, zei ze: "Ja, in de voormalige Russische Baltische staten was de Duitse invloed groot."

De koningin-weduwe drukte op een bel: de audiëntie was voorbij. Vijf minuten.

28 januari: dineren bij koningin Wilhelmina

Er stonden weer prachtige tulpen op de tafel, blauw-rode. Ik zat bijna recht tegenover de koningin, rechts van mij zat de Zweedse gezant graaf Adlercreutz, en aan de andere kant de Bulgaarse gezant in Londen Hadji-Mitchef. De koningin, die er jonger uitzag dan vijf jaar geleden, had een lichtblauwe, met goud bestikte, japon aan. Prinses Juliana droeg een rode

kuningattareissa. Hopeanvalkeat hiukset, valkean, isoäitimäisen pitsitanun peittämät, musta silkipuku, rintamukcessa kahdenpuolen kaunista ja hienoa valkeaa pitsiä sekä timanttiloski. Kuin taulu – rauhaa, hienoutta, hyvyttä ja tasapainoaa. Miksi onkaan niin vähän isoäitejä maailmassa! – Punoittavat, täyteläiset posket ja hyvä, lämmin hymy – suloinen vanhus!

Istuimme. Leskikuningatar kysyi kansallisuttani. Puhui Suomesta suurella ihastuksella. Kaunis maa, paljon järviä, paljon vettä. Kysyi, mitä vieraita kieliä opiskellaan enimmin. Puhui aina väillä Mme Guesalagan kanssa ranskaa. – Minä puolestani olin pyytänyt saada puhua englantia. Kun kerroin, että Suomessa opiskellaan paljon saksaa, hän sanoi: "Niin, entisissä venäläisissä Baltian maakunnissahan oli saksalainen vaikutus suuri."

Leskikuningatar painoi keloa: audiensi oli lopussa. Viisi minuuttia.

jurk. Zij is achttien jaar oud en lijkt op haar vader. Zij heeft rossig haar en is vrij kort. Het mooiste aan haar is haar witte, frisse huid.

De koningin, zoals altijd, sprak na het diner met iedereen.

Tegen mij zei ze:

"Heeft U korteleden nog iets geschreven?"

Ik zei dat ik er in Londen geen tijd voor heb en dat ik alleen in de zomer schrijf.

"Helpt U man U daarmee?"

"Nee, hij heeft zijn eigen werk, Uwe majesteit!"

Prinses Juliana probeerde zich ook in het gesprek te mengen.

De hofmaarschalk graaf Lynden fluisterde mij in het oor:

"Kunt U zelf iets zeggen, dat maakt het voor haar makkelijker om te spreken!"

"Maar ik mag niets anders doen dan antwoorden!"

"Nee, tegen haar kunt U iets zeggen".

28. päivä. Päivälliset linnassa

Taas ihanat tulppaanit pöydällä, sinipunervia. Istuin melkein vastapäätä kuningatarta, toisella puolen Ruotsin ministeri kreivi Adlercreutz, toisella Lontoon Bulgarian ministeri Hadji-Mitchef. Kuningattarella, joka ihmeellistä kyllä näytti nuoremmalta kuin viisi vuotta takaperin, oli yllä vaaleansininen kullalla kirjailtu silkkipuku. Prinsessa Julianalla sen sijaan ruusunpunainen. Hän on 18 vuotta ja isänsä näköinen, punatukkainen, lyhyenläntä. Kauneinta hänessä on ihmeellisen valkoinen, puhdas iho.

Kuningatar, niin kuin aina, puhutteli itse kutakin päivällisen jälkeen.

Minulle hän sanoi:

"Oletteko äskën kirjoittanut jotain?"

Sanoin, etten ehdi Lontoossa, kirjoitan vain kesäisin.

"Auttaako miehenne teitä siinä?"

De koninklijke familie omstreeks 1925: prins Hendrik, koningin Wilhelmina en prinses Juliana | Kuninkaallinen perhe vuoden 1925 paikkeilla: prinssi Hendrik, kuningatar Wilhelmina ja prinsessa Juliana

Dat probeerde ik dan maar. De arme prinses verbrak de stilte en probeerde iets te zeggen. Wij spraken over musea, bloemen, en zoets als over de bloemen in Nederland in het voorjaar.

"Ei, hänellä on oma työnsä, Teidän masteetttinne!"

Prinsessa Juliana samoin 'otti vastaan'.

Hovimarsalkka kreivi Lynden kuiskasi minulle:

"Puhukaa itse jotaan, tehkää aloite, se helpottaa hänen osuuttaan."

"Mutta mehän emme saa muuta kuin vastata!"

"Ei, hänellelle voitte muutenkin puhua."

Tein siis sen. Prinsessaparka aina väillä murti huuliaan ja yritti keksiä jotaan sanoittavaa. Puhuimme museoista, kukista, ja sen semmoisesta, kukkanakendoista keväissä Hollannissa.

Kenellehän hänetkin kerran naitetaan? Prinsessa ja valtakunta kaupanpäällisiksi!

Tammikuu 1931

26.päivä

Ainoa todellinen tyydytys oli, että jaksoin kokeeni kenraaliharjoitukseen, kuningat-

"Wie zou ooit met haar willen trouwen? Een prinses en een staat op de koop toe!

Januari 1931

26 januari

Het enige wat goed verliep was een generale repetitie voor het diner bij de koningin. Ik had een fles cardiozol in mijn handtas gedaan, maar die was niet nodig geweest. Na negen jaar waren wij nu automatisch opgeklommen tot het op één na Doyen paar. Ik zat tussen de minister van buitenlandse zaken Beelaerts van Blokland en de pauselijke nuntius. Tegenover mij zat de prins-gemaal en prinses Juliana. De tafel was deze keer heel mooi versierd met vuurrode tulpen. Het was oogverblindend. Toen de prins hoorde dat ik een Finse was, begon hij direct zijn kennis van het Fins te etaleren: hyvää päivää, hyvästi, näkemiin, minä rakastan

sinua, musta perkele, Viipuri, Terijoki, Savonlinna.

Na het diner hoefden we niet de hele tijd te staan en hebben we tijdens een gesprek met de koningin en prinses Juliana kunnen zitten.

De koningin vroeg of ik ziek was geweest en hoe het nu gaat en of ik van de zomer naar Estland ga.

De prinses vroeg of Nederlandse literatuur in het Fins is vertaald en toen ik Couperus noemde, zei ze:

"Don't you think he is a little artificial?" ("Vindt U niet dat hij een beetje kunstmatig is?")

Prinses Juliana is een gezonde, actieve, en natuurlijke vrouw met mooi rossig haar, en een melkwitte hals en armen. Zij droeg een blauwgroene jurk en om haar hals een ketting met saffieren. De koningin droeg een baksteenkleurige jurk.

In Londen vertelde Saastamoinen mij nog iets over de prins. Op een boot op het

taren päivälliset kunnialla. Olin pannut cardiazolipullon käsilaukuun, mutta en tarvinnut sitä. Yhdeksän vuoden kulussa olemme nyt automaattisesti kohonneet niin, että olimme doyen-parin jälkeiset. Istuin ulkomminsterin Beelaerts van Blocklandin ja paavin nuntiukseen väillä. Vasta-pääät prinssipuoliso ja prinsessa Juliana. Pöytä ihanasti koristettu, tällä kertaa tulipunailla tulppaaneilla. Niitten runsaus ja palo oli häikäisevä. Prinssi, kuultuaan että olin syntynni suomalainen, alkoi heti selvällä suomen kielellä ladella: hyvää päivää, hyvästi, näkemiin, minä rakastan sinua, musta perkele, Viipuri, Terijoki, Savonlinna.

Päivällisen jälkeen meidän ei tarvinutkaan kaikkea aikaa seisoa, vaan saimme istua sekä kuningattaren että prinsessa Julianan kanssa puhellessamme.

Saimaameer had hij een probleem: Wie wilde hem 's morgens scheren? Uiteindelijk heeft de kapitein aangeboden dit te doen!

Arnold Pieterse

Literatuur

Ivalo, Mielikki (1977). Pyörteissä: diplomaattiperheen elämää sodan jälkeissä Euroopassa ja Aasiassa, Weilin & Göös, Espoo. 311p.

Kallio, Aino (1955). Päiväkirja vuosilta 1922-1926. Otava, Helsinki. 304 p.

Kallio, Aino (1956). Päiväkirja vuosilta 1927-1931. Otava, Helsinki. 304 p.

Muller-Rönkkö, Maire (2014). Beknopte bewerking van een artikel in Helsingin Sanomat over Soile Holsikko: 'Soile Holstikko - Aino Kallas'. In: Aviisi 2014-5, p. 26-29.

Pieterse, Arnold (2013). Prins Hendrik en Finland. In: Aviisi 2013-4, p. 52-64.

Kirjallisuus:

Ivalo, Mielikki (1977). Pyörteissä: diplomaattiperheen elämää sodan jälkeissä Euroopassa ja Aasiassa, Weilin & Göös, Espoo. 311p.

Kallio, Aino (1955). Päiväkirja vuosilta 1922-1926. Otava, Helsinki. 304 p.

Kallio, Aino (1956). Päiväkirja vuosilta 1927-1931. Otava, Helsinki. 304 p.

Muller-Rönkkö, Maire (2014). Beknopte bewerking van een artikel in Helsingin Sanomat over Soile Holsikko: 'Soile Holstikko - Aino Kallas'. In: Aviisi 2014-5, p. 26-29.

Pieterse, Arnold (2013). Prins Hendrik en Finland. In: Aviisi 2013-4, p. 52-64.

Op de boot

Carel
van
Bruggen

42

Kolumni

In de zeventiger jaren ben ik vele malen in Griekenland geweest. Ik heb in die tijd vooral verschillende Griekse eilanden bezocht en dus heb ik ook op allerlei Griekse veerboten gezeten. Het was nog in de tijd dat niet alle Griekse eilanden elektriciteit hadden en vaak was er ook geen haven waar een grotere boot kon aanleggen. De veerboot ging dan voor anker in een baai en de passagiers klommen via een touwladder van boord. Kleine motorbootjes kwamen naar het schip om de passagiers en de eventuele vracht op te halen. Ooit heb ik zelfs een koe van boord zien hijsen. Die tijden zijn voorbij. Griekse eilanden waar vroeger niets te beleven viel en waar je alleen kon overnachten bij particulieren, beschikken nu over een haven, hotels, fraaie villa's, restaurants en wat al niet.

Half april zat ik voor het eerst na 35 jaar weer eens op een Griekse veerboot. Die veerboten zijn natuurlijk veel moderner dan vroeger, maar kunnen niet tippen aan de luxe die een Finse veerboot biedt. Alhoewel, vanaf het autodek kon je met de roltrap omhoog. En wat mij ook opviel was een overvloed aan personeel. Personeel is natuurlijk niet duur in het sterk verarmde Griekenland. Propjes werden van de vloer opgeraapt, toiletten waren schoon – dat was in het verleden wel anders – en toen wij onze bestemming bereikt hadden, liepen wij gewoon de wal op, hoefden wij geen touwladder meer af.

Twee weken later zaten wij opnieuw op de boot en dit keer op onze reguliere vrachtpassagiersboot van Travemünde naar

Helsinki. Half augustus voeren wij weer terug. Tijdens die terugreis bleken wij in het restaurant aan tafel te zitten met een Fins echtpaar van onze leeftijd. Leuke mensen met wie wij tijdens het eten van alles besproken hebben. Zij woonden al vele jaren in Duitsland, bleken een heleboel kinderen te hebben en de man was predikant geweest in Duitsland. Hij was nu gepensioneerd, net als zijn vrouw die journalist geweest was. De man had een hobby, begrepen wij. Hij zong, hij had zelfs CD's gemaakt, hij heette Jukka en hij trad na zijn pensionering op met zijn zelf geschreven liedjes. Het leek ons allemaal heel leuk. Ook wij vertelden wie wij waren, wat wij deden hadden en vertelden net als zij over onze kinderen. Het was heel genoeglijk, heel gezellig zou ik als Nederlander eigenlijk moeten zeggen. Tussen de gesprekken door genoot ik zelfs van het lopend buffet en wij namen nog een kop koffie toe terwijl het

restaurant al bijna leeg liep. Tijdens de maaltijd kwam een Finse vrouw bij onze tafel staan, schudde de hand van Jukka en vertelde dat zij alle CD's van hem, die in het winkeltje van de boot te koop waren, gekocht had. Kennelijk waren er mensen die hem als zanger kenden, concludeerden wij, maar verder schonken wij er weinig aandacht aan. 's Morgens na de laatste nacht aan boord namen wij aan het ontbijt afscheid van elkaar. Het was een leuke ontmoeting geweest. Kom eens langs bij ons in Haarlem, zeiden wij nog voor wij uit elkaar gingen.

Toen wij al weer een aantal dagen thuis waren, spraken wij nog een eens na over onze ontmoeting met die aardige Jukka en Sirpa. "Weet je wat", zei ik, "ik zal eens op Google kijken, misschien kan ik hem daar vinden." Een achternaam hadden wij niet, maar mijn zoeken had al snel resultaat. Het bleek dat wij aan tafel hadden

43

Laivalla

Olin 70-luvulla monia kertoja Kreikassa. Siihen aikaan kävin erityisesti useilla Kreikan saarilla, ja olen siis matkustanut kaikenlaisilla kreikkalaisilla lauttoilla. Se oli vielä aikaa, jolloin kaikilla Kreikan saarilla ei edes ollut sähköjä, eikä usein ollut satamaakaan, johon suurempi alus olisi voinut rantautua. Silloin lautta jää lähdellä ankkuuriin ja matkustajat laskeutuivat kannelta köysitikkailta. Lautan vierelle tuli pieniä moottorivenetitä hakemaan matkustajia ja mahdollista lastia. Näin jopa kerran kun lehmä nostettiin kannelta veneeseen. Ne ajat ovat menneitä aikojia. Kreikan saarilla, joilla aikoinaan ei ollut juuri mitään koettavaa ja missä voi yöpyä vain ihmisten koideissa, on nyt satama, hotelleita, komeita huiviloita, ravintoloita ja mitä vain.

Huhtikuun puolivälissä olin ensi kertaa 35 vuoteen taas kreikkalaisella matkustaja-autolla. Lautat ovat tietysti nykyään moderneja, mutta ei niissä näe sitä luxusta mitä suomalainen lautta tarjoaa. Eipä silti, sielläkin pääsi autokannelta rullaportaita ylös. Ja mikä kiinnitti huomiotani, kaikkialla oli läsnä enemmän kuin riittävästi henkilökuntaa. Henkilökunta ei tietenkään ole kallista kovasti köyhyneessä Kreikassa. Lattialta korjattiin heti roskat, wc:t olivat puhtaata – aikoinaan olivat asiat ihan toisin – ja kun olimme määäränpäässä, kävelimme vain laiturille, ei tarvinut enää laskeutua köysitikkailta.

Pari viikkoa myöhemmin olimme taas laivalla, tällä kertaa tavanomaisella rahti-

matkustajalaivalla Travemündestä Helsinkiin. Elokuun puolivälissä matkustimme sitten taas takaisin. Tällä paluumatkalla ilmaantui ravintolassa pöytäseuraksemme meidän ikäisemme suomalainen pariskunta. Mukavia ihmisiä joiden kanssa juttelimme illallisen aikana kaikenlaista. He asuivat Saksassa jo vuosia, heillä oli paljon lapsia ja mies oli ollut pappina Saksassa. Hän oli nyt eläkkeellä, kuten myös hänen vaimonsa, joka oli ollut toimittaja. Miehellä oli harrastuksena laulaminen, niin ymmärsimme. Hän kirjoitti ja sävelsi laulunsa, hänellä oli jopa useita levytyksiä, hänen nimensä oli Jukka, ja eläkkeelle jäätyään hän esitti laulamalla omia laulujaan. Kuulosti meistä hauskalta. Mekin kerroimme keitää olimme, mitä olimme tehneet työksemme ja, kuten hekin, myös lapsistamme. Oli oikein rattoisaa, "gezelilig" kuten hollantilaisena oikeastaan pitäisi sanoa. Keskustelun lomassa jopa nautin seisovalta pöydästä, ja otimme päälle kupyti kahvia vielä kun ravintola näytti jo tyhjenevä. Aterian aikana seisautui eräs suomalainen rouva pöytämme vierelle, kätteli Jukkaa ja kertoi, että hän oli ostanut laivan kaupasta kaikki Jukan CD:t. Ilmeisesti oli siis ihmisiä, jotka tunisivat hänet laulajana, mutta emme kiinnittäneet asiaan enemmälti huomiota. Aamulla, viimeisen laivalla vietetyn yön jälkeen aamiaisella hyvästelimme toisemme. Se oli ollut oikein mukava tapaaminen. Ennen kuin erosimme toivotimme heidät myös tervetulleiksi Haarlemiin.

Kun sitten olimme jo muutamia päiviä kotona, juttelimme kerran tapaamisestamme Jukan ja Sirpan kanssa. "Tiedätkö mitä", sanoin, "minä katson Google'sta, ehkäpä löydän hänet sieltä". Sukunimeä ei meillä ollut, mutta etsimäni tuotti nopeasti tulosta. Kävi ilmi, että olimme is-

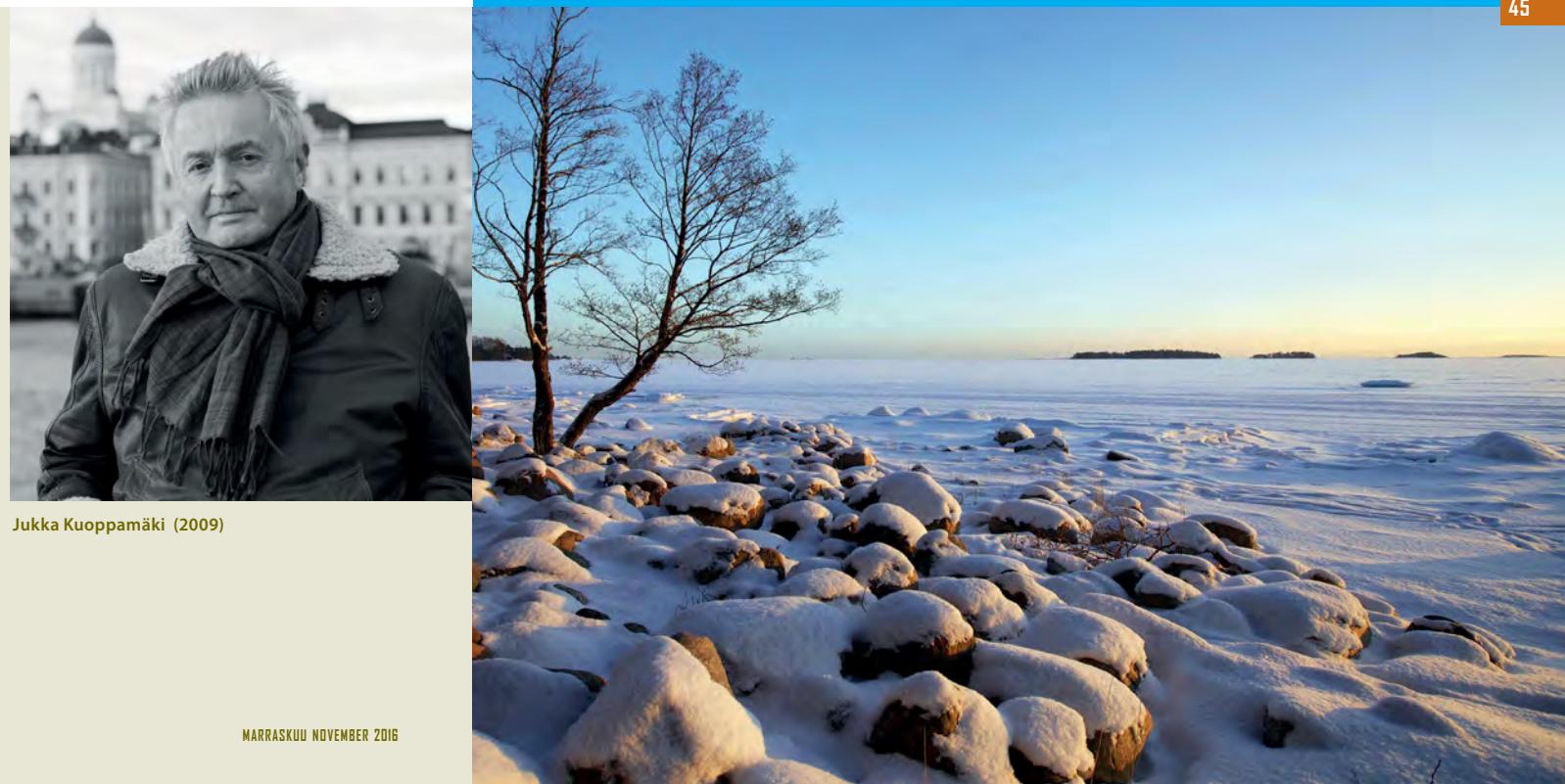
gezeten met Jukka Kuoppamäki en zijn vrouw Sirpa. Een in Finland zeer geliefde zanger, onder andere bekend van zijn evergreen Sininen ja Valkoinen. Een man die in de grootste zalen van Finland heeft gestaan en die nog steeds optreedt zowel in als buiten Finland. En wij, wij wisten van niets. En Jukka had dat, als een echte bescheiden Fin, maar zo gelaten.

Carel van Bruggen

tuneet pöydässä Jukka Kuoppamäen ja hänen vaimonsa Sirpan kanssa. Suomessa hyvin pidetty laulaja ja tunnettu monista ikivihreistä lauluistaan, kuten esimerkiksi "Sininen ja Valkoinen". Mies, joka on esiintynyt Suomen suurimmissa saleissa ja esiintyy edelleenkin sekä Suomessa että ulkomailta, erityisesti ulkosuomalaisille. Ja me...., emme tienneet mitään. Ja Jukka, aitona vaatimattomana suomalaisena, antoi asian olla näin.

Carel van Bruggen
Käännös: Pirkko van Bruggen

Jukka Kuoppamäki (2009)

Belangrijke adressen

In Nederland - Alankomaissa

Ambassade van Finland
Suomen suurlähetystö
Kalvermarkt 53
2511 CB Den Haag
tel: 070-346 9754
fax: 070-3107174
info.haa@formin.fi
www.finlande.nl

Fins Huis (voorheen
Finse Zeemanskerk)
Suomi Talo (Suomen
Merimieskirkko)
's-Gravendijkwal 64
3014 EG Rotterdam
010-436 6164
www.finsehuis.nl

Finse Zaterdagsschool
Suomalainen
Lauantaikoulu
Suomen Merimieskirkko
's-Gravendijkwal 64
3014 EG Rotterdam
informatie - tiedustelut:
www.lauantaikoulu.nl

Finnish Dutch Chamber of
Commerce
Noordendijk 2
3311 RP Dordrecht
+31 6 53360937
info@fdcc.eu
www.fdcc.eu

Finse school -
Suomikoulu
The American School
of the Hague
Rijksstraatweg 200
2241 BX Wassenaar
informatie - tiedustelut:
Kirsti Vaaranmäki, voorzitter
opettajat@suomikoulu.nl
www.suomi-koulu.nl

In Finland - Suomessa

Nederlandse Ambassade
in Finland:
Erottajankatu 19B,
FI-00130 Helsinki,
tel: +358-(0)9-228920
fax: +358-(0)9-2289228
nlgovhel@kolumbus.fi
www.netherlands.fi

Nederlandse Vereniging
in Finland
Secretariaat Vetelaisenkuja
390540 Oulu
secretariaat@
nederlandsvereniging.fi
www.nederlandsevereniging.fi

Word lid! | Liity jäseneksi!

Naam | Nimi _____

Voorletters | Kutsunanimi _____

Man | Mies / Vrouw | Nainen *

*doorhalen wat niet van toepassing is | *poista toinen, jätä vain oikea vaihtoehto

Adres | Osoite _____

Postcode | Postinumero _____

Woonplaats | Asuinpaikka _____

E-mail _____

Telefoonnummer | Puhelinnumero _____

Datum | Päivämäärä _____

Aanmelding als lid 'Vereniging Nederland-Finland':
Uw aanmelding kunt u naar onderstaand postadres
sturen of per e-mail naar: info@vnf.nu.

Ilmoittautumisen Alankomaat-Suomi Yhdistyksen
jäseneksi voit lähettää postitse allaolevan osoit-
teeseen tai sähköpostitse osoitteeseen: info@vnf.nu

Secretariaat Vereniging Nederland-Finland

Berkenhove 6

2295 RH Kwintsheul

Voor vragen: info@vnf.nu

Zo spoedig mogelijk na ontvangst van uw aanmelding
sturen wij u een bevestiging met een nummer van
Aviisi, de brochure 'Finland in Nederland' en de contribu-
tierekening. Nadat wij u als lid hebben ingeschreven
ontvangt u automatisch het eerst volgende nummer
van ons verenigingsmagazine 'Aviisi'. De contributie
bedraagt per jaar (1 januari tot en met 31 december)
voor VNF-leden € 27,-. Contributie bedraagt voor be-
drijfsleden € 79,- (incl. weblogo).

De statuten van de vereniging kunt u op onze website
(www.vnf.nu) onder 'De Vereniging' vinden. Met uw
aanmelding accepteert u onze statuten. Heeft u geen
internet dan sturen wij graag op uw verzoek een exem-
plaar toe.

Mahdollisimman pian ilmoittautumisenne jälkeen
lähetämme teille postissa vahvistuksen ja liitteenä
kappaleen Aviisi-lehtämme, esitteen 'Suomi Alankomaissa' sekä jäsenmaksulaskun. Kun olet ilmoittautunut
jäseneksemme, saat heti seuraavaksi ilmestynyt
yhdistyksen jäsenlehden 'Aviisin' numeron. Jäsenmaku
su on vuodeksi (1. tammikuuta - 31. joulukuuta). Jäsen
sekä samassa taloudessa asuva partneri ja alle 18 vuotiaat
lapset 27,- euroa ja yritysjäsen 79,- euroa (sisältää
weblogon).

Nettisivultamme www.vnf.nu alaotsikosta «Yhdistys»
löydät yhdistyksen säännöt. Ilmoittautuessasi jäseneksi
samalla hyväksyt nämä säännöt. Huom. Säännöt ovat
toistaiseksi vain hollanninkielellä (Statuten).

the
spliethoff group

TRANSFENNICA

WXB
Wijnne & Barends'

spliethoff

SEVENSTAR
YACHT TRANSPORT

BIGLIFT
World wide heavy lift
and project transportation

Radarweg 36
1042 AA Amsterdam
The Netherlands

P.O. Box 409
1000 AK Amsterdam
The Netherlands

Tel: +31 (0)20 4488 400
Fax: +31 (0)20 4488 500
E-mail: gogracht@spliethoff.com
Internet: www.spliethoff.com

Rokade Advies B.V.

Fiscalisten/Verolakimiehet
Juristen/Lakimiehet
Administrateurs/Kirjanpitäjät

Maaskade 159a
3071 NR Rotterdam

Phone: 010 – 265 19 90
Fax: 010 – 265 04 30

Website: www.rokade.org
Email: info@rokade.org

